

**EURA
SYDÄMESSÄ**

EURAN KUNNAN TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025

KH 7.11.2022 / VALT 14.11.2022

SISÄLLYS

---

1. YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT	3
2. TALOUSYHTEENVETO – TAULUKKO-OSA	17
3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET PALVELUALUEITTAIN	22
4. VESIHUOLTOLAITOS	51
5. INVESTOINTIOSA	53
6. TALOUSSUUNNITELMA JA RAHOITUSLASKELMA	57

1. YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYS

Viisi poikkeuksellista vuotta kuntataloudessa saavat kuudennen varsin poikkeuksellisen vuoden peräänsä. Kahden raskaan koronavuoden jälkeen, vuonna 2022 on päästy palamaan lähes normaaliin, yleisötilaisuuksia on taas voitu järjestää, koulut ovat olleet lähiopetuksessa ja ihmiset ovat voineet viettää lähes normaalia elämää. Koronan taloudelliset vaikutukset keskittyvät enää lähinnä perusturvapalveluihin, joita se on kuormittanut toiminnallisesti taloudellisesti. Juuri kun koronasta ajateltiin olleen päästy jaloilleen, aloitti Venäjä sotatoimet Ukrainassa. Sodan vaikutus on ollut hyvin laaja koko Eurooppaan. Sota kiihdytti inflaation historiallisen korkeaksi, korot ovat lähteneet niin Euroopassa kuin Pohjois-Amerikassakin nousuun. Euroopan taloudellinen kasvu on hiipunut ja odotettavissa on mahdollisesti jopa taantumaan ajautuminen. Kuntatalouden näkymät ovat vielä vuosille 2022 ja 2023 hyvät. Valtio korvaa vielä vuonna 2022 kuntien koronanhoidosta aiheutuneet suorat kustannukset täysimääräisesti. Vuoden 2023 osalta kuntien verotuloissa on vuosien 2021 ja 2022 verohäntiä, jotka parantavat kuntien verokertymää. Verohännät ovat vuonna 2023 tulevaisuuteen nähden suuremmat sillä ne pohjautuvat aiempien vuosien korkeampaan kunnallisveroprosenttiin.

Taluskasvu hidastuu ja inflaatio kiihtyy ennakoitua enemmän. Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,7 prosenttia vuonna 2022, 0,5 prosenttia vuonna 2023 ja 1,4 prosenttia vuonna 2024. Nopea inflaatio on heikentänyt maailman talouden näkymiä ja koko maailman talouden kasvuksi ennakoitaan 2,5 prosenttia vuonna 2023. Nopea työllisyyden ja kulutuksen kasvu on vahvistanut julkista taloutta vuosina 2021 ja 2022. Talouden kasvun hidastuessa, julkisen talouden alijäämät ja velkasuhde kasvavat jälleen. Valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisyhteisöjen menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino on mitattava, eikä julkisen talouden rahoitus ole kestäväällä pohjalla pitkällä aikavälillä. Kestävyysvaajeen arvioidaan olevan nyt 3,0 prosenttia suhteessa bkt:hen eli noin 9 miljardia euroa vuoden 2026 tasolla mitattuna.

Talousarviovuoden alussa kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia leikataan 12,64 prosenttia.

Kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät vuodesta 2023 alkaen

Kunnat mm.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
 Varhaiskasvatus
 Esi- ja perusopetus
 Lukio- ja ammatillinen koulutus
 Vapaa sivistystyö
 Kulttuuri-, liikunta ja nuorisopalvelut
 Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö
 Maankäyttö, asuminen ja liikenne
 Elinkeinot ja työllisyys, TE-palvelut 2024?
 Kuntien yleinen toimiala

25
mrd. €

Hyvinvointialueet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
 Sosiaali- ja terveydenhuolto
 Pelastustoimi
 Oppilashuollon kuraattori- ja psykologipalvelut

25
mrd. €

EURAN KUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT JA TALOUSARVION LÄHTÖKOHDAT

Valtuuston hyväksyi vuoden 2021 talousarvion noin 400 tuhatta euroa alijäämäisenä. Vuoden 2021 taloudellinen kehitys oli kuitenkin selvästi odotettua parempaa ja vuosi päättyi lähes 3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2022 talousarvio on laadittu menojen ja tulojen tasapainoon. Vuoden 2022 aikana verotulokertymä, etenkin yhteisövero, on ollut odotettua parempaa ja vuoden 2022 tilinpäätöksen odotetaan olevan muutama satatuhatta euroa ylijäämäinen. Vuoden 2021 päättävässä taseessa kertynyttä ylijäämää oli 6,5 miljoonaa euroa. Näin Euran kunnalla on kohtuulliset valmiudet lähteä kohtamaan tulevia haasteita.

Euran kunnan talousarvion valmistelu aloitettiin kesäkuussa, jolloin kunnanhallitus ohjeisti palvelualueita talousarvion laadinnassa. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä vastuu siirto hyvinvointialueelle vaikuttaa kaikkien palvelualueiden toimintaan. Perusturva jää kokonaan pois, tekniseltä siirtyy keittiö- ja laitoshuoltohenkilöstöä hyvinvointialueelle, samoin sivistystoimesta siirtyy mm. koulukuraattorit hyvinvointialueelle. Nuorten työpajatoiminta siirtyy perusturvapalveluiden alta kuntajohtamisen vastuualueelle. Lautakunnat ovat käsitelleet osaltaan talousarvioesityksiä lokakuussa. Tämän jälkeen palvelualueet ovat tehneet teknisiä korjauksia esityksiinsä.

- Tekniset -12,1 %

TA2023: 11 644 846

TA2022: 13 901 488

TP2021: 13 373 851

- Sivistys 8,3 %

TA2023: 19 970 038 (hallinnon teknisten korjausten jälkeen 20 217 265)

TA2022: 23 915 602

TP2021: 23 119 862

- Perusturva

TA2023: Kunnan vuoden 2023 talousarviossa on varauduttu 180 000 eurolla ns. kuluhänttiin. Nämä kulut pyritään laskuttamaan kokonaisuudessaan hyvinvointialueelta.

TA2022: 49 068 267

TP2021: 49 364 921

- Kunnanhallitus 23,2 %

TA2023: 5 043 460

TA2022: 4 346 078

TP2021: 4 426 346

- YHTEENSÄ -53,8 %

TA2023: 42 129 031

TA2022: 91 231 435

TP2021: 90 284 990

Näkemyksen laatiminen suunnitelmavuosille 2024–2025 on haastavaa. Verotulojen ennakoidaan olevan 2024 noin 1,2 miljoonaa pienemmät kuin vuoden 2023. Lisäksi tiedossa on, että sekä korkotaso että inflaatio tulevat olemaan korkealla.

Verotuloprosentit vuodelle 2023 ovat:

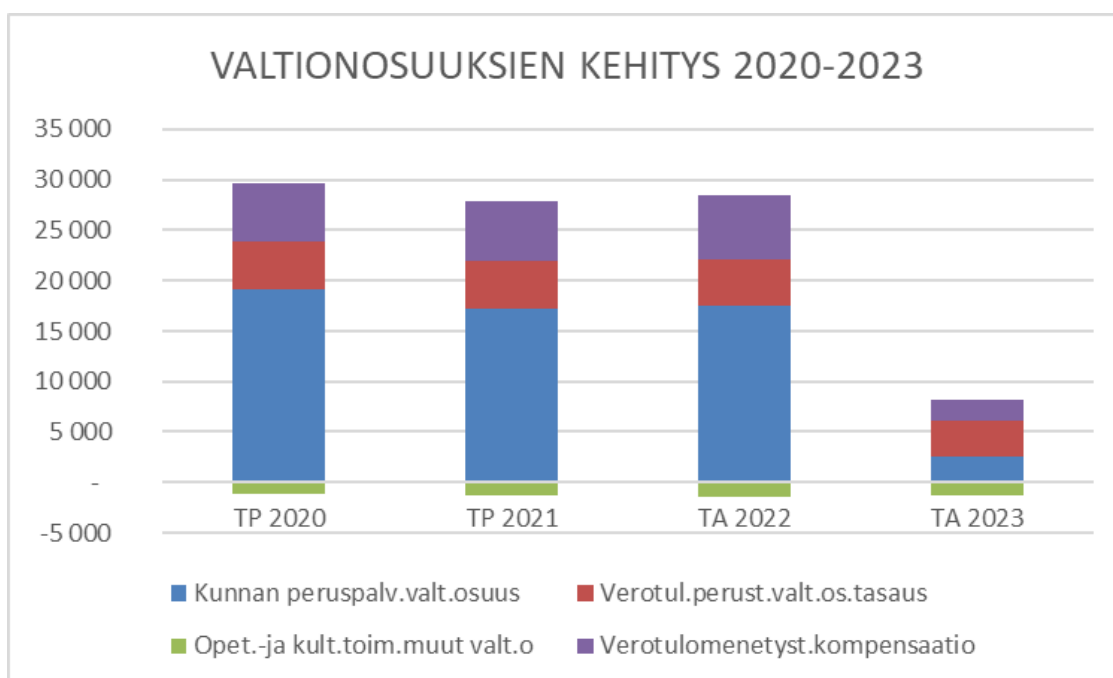
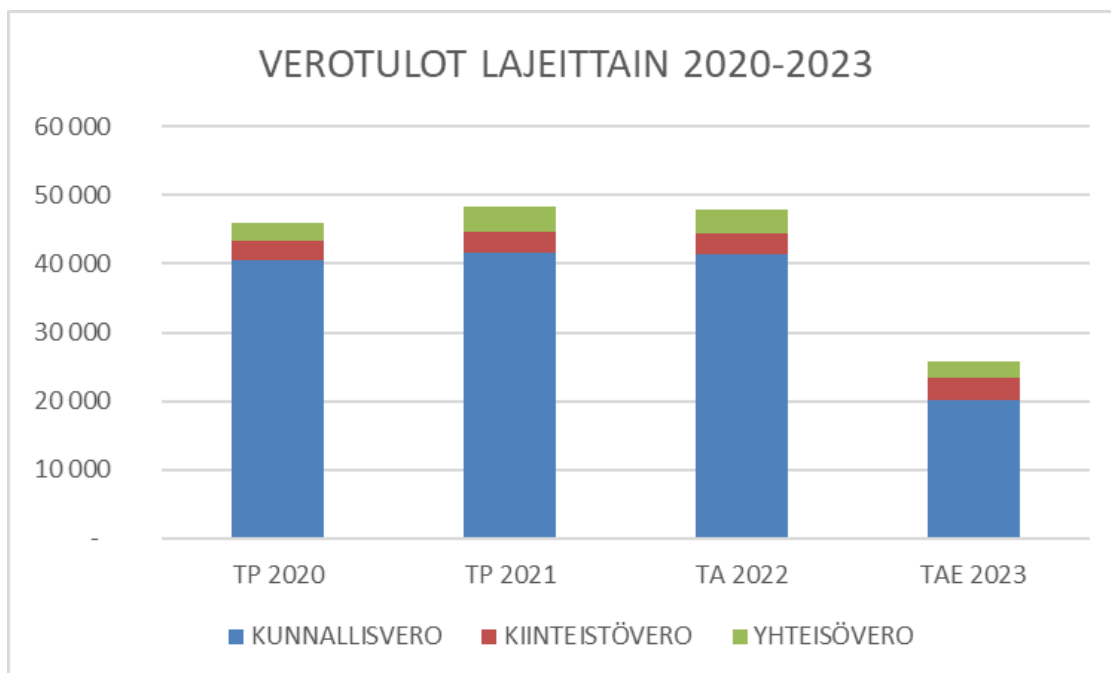
Tuloveroprosentti 8,36 prosenttia (12,64 % yksikköä)

Kiinteistöveroprosentit ovat edellisten vuosien tapaan:

- vakituiset asuinrakennukset 0,60 %
- muut asuinrakennukset 1,10 %
- yleinen kiinteistövero 1,10 %
- voimalaitos 3,10 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %

VEROTULOENNUSTE 2022-2025				
1000 euroa	2022	2023	2024	2025
Verolaji				
Kunnallisvero	41 128	20 163	19 217	19 456
Yhteisövero	3 634	2 474	2 256	2 340
Kiinteistövero	3 338	3 212	3 212	3 212
	48 099	25 849	24 685	25 008
Laskelma perustuu Kuntaliiton syykuun 2022 verotuloennusteeseen				

VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET				
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	
VEROTULOT	48 346 580	47 735 000	25 849 000	
5000 Kunnan tulovero	41 538 943	42 097 000	20 163 000	
5100 Kiinteistövero	3 167 127	3 121 000	3 212 000	
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	3 640 510	2 517 000	2 474 000	
VALTIONOSUUDET	26 628 699	27 068 247	6 887 332	
5501 Kunnan peruspalv.valt.osuus	17 271 056	17 559 760	2 570 612	
5502 Verotul.perust.valt.os.tasaus	4 701 420	4 517 411	3 560 919	
5701 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-1 277 753	-1 382 593	-1 324 551	
5890 Verotulomenetyst.kompensaatio	5 933 976	6 373 669	2 080 352	

KUNTASTRATEGIA

Kuntalain 37 § mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Euran kunnassa päätettiin keväällä 2020 käynnistää uusi strategiaprosessi. Työ käynnistettiin yhdessä Tampereen yliopiston asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena oli saada strategialle hyvä ja ohjattu startti sekä saattaa prosessi myöhemmin omin voimin loppuun siten, että uusi valtuusto voisi hyväksyä uuden strategian kuntavaalien jälkeen talvella 2021. Alkutyöskentelyyn osallistuivat valtuustoryhmät, valtuusto yhdessä ja kunnan johtoryhmä.

Työskentelystä syntyi kirjallista aineistoa, josta pyrittiin tunnistamaan erilaisia näkemyksiä ja toistuvia aiheita, joihin liittyi päättäjien ja johtavien viranhaltijoiden kesken vahva konsensus. Tämän jälkeen edellä mainittu, käsitelty ja jäsennellyt aineisto, annettiin palvelualueille. Jokaisen palvelualueen johtoryhmä pohti strategisia painopisteitä oman palvelualueen näkökulmasta ja peilasi ajatuksia luottamushenkilöiltä tulleisiin näkemyksiin. Jälleen syntynyt aineisto jäsenneltiin ja koostettiin yhteen. Tavoitteena oli tunnistaa toistuvia ja vahvasti esille tulleita aiheita.

Strategiaprosessi keskeytyi keväällä 2021. Syynä olivat koronapandemian hoidosta aiheutunut lisätyö, kuntavaalien ajankohdan siirtyminen alkuvuodesta 2021 kesään sekä sote-uudistuksen lopullisen hyväksynnän todennäköisyys. Eduskunta hyväksyi sote-uudistukseen liittyvän lainsäädännön juhannusviikolla 2021. Tällöin vahvistui sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyminen pois kunnilta.

Vuoden 2022 alussa käynnistettiin viranhaltijatyönä strategiaprosessi uudelleen. Tavoitteena oli jäsennellä aikaisemmin syntyneitä mittavaa aineistoa uudelleen ja tunnistaa sekä edelleen kehittää strategisia teemoja ja toimenpiteitä, jotka aikaisemmassa työskentelyssä tunnistettiin Euran kunnan menestystekijöiksi.

Työstä syntyi strategialuonnos, joka sisältää seuraavat osa-alueet:

- Visio
- Tapamme toimia
- Elinvoiman eväät, jotka linjaavat strategisia tavoitteita
- Ohjelmatyön rakenne (viisi erillistä ohjelmaa)

Kunnanhallitus käsitteli luonnosta kokouksessaan 25.4.2022 ja valtuusto iltakouluissa 23.5.2022. Strategialuonnos päätettiin lähettää vielä kesän 2022 ajaksi valtuustoryhmille arvioitavaksi ja lausuttavaksi siten, että lausuntoja pyydettiin elokuun puoliväliin mennessä. Valtuustoryhmät antoivat lausuntonsa ja näiden mukaiset muutokset tehtiin kuntastrategialuonnokseen. Luonnos esiteltiin kunnanhallitukselle 19.9.2022 kokouksen jälkeen. Kunnanhallitus tarkensi vielä valtuustoryhmien huomiota. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 3.10.2022 hyväksyä ja esittää valtuustolle hyväksyttäväksi Euran kuntastrategian: Visio, Tapamme toimia, Elinvoiman eväät ja Ohjelmatyön rakenne. Nämä luovat perustan kaikelle kunnan toiminnalle. Lisäksi kunnanhallitus hyväksyi ja esitti valtuustolle tiedoksi merkittävaksi, että seuraavassa vaiheessa käynnistetään strategian osallistava jalkauttaminen toimintatapojen määrittelyllä ja ohjelmatyön käynnistämällä. Työssä konkretisoidaan strategiset linjaukset osaksi jokapäiväistä toimintaa yhteistyössä kuntalaisten, henkilöstön ja muiden sidosryhmien kanssa. Työtä johtaa kunnanhallitus, joka toimii strategiatyön ohjausryhmänä. Jokainen ohjelma tuodaan erikseen valtuuston hyväksyttäväksi.

Strategiatyön organisointi ja aikataulu

Visio, Tapamme toimia, Elinvoiman eväät ja ohjelmatyön rakenne (viisi erillistä ohjelmaa) luovat perustan kaikelle toiminnalle. Loppu vuonna 2022 käynnistettiin strategian osallistava jalkauttaminen toimintatapojen määrittelyllä ja ohjelmatyön käynnistämällä. Työtä jatketaan läpi vuoden 2023. Tässä työssä konkretisoidaan strategiset linjaukset yhteistyössä kuntalaisten, henkilöstön ja muiden sidosryhmien kanssa. Työtä johtaa kunnanhallitus, joka toimii strategiatyön ohjausryhmänä. Johtoryhmä johtaa toimintatapojen määrittelyä ja ohjelmatyötä ohjausryhmän päätösten mukaan.

Toimintatapamme määrittelyn ja ohjelmatyön suuntaviivat

Tapamme toimia

Koko henkilöstölle käynnistetään koulutusohjelma vuoden 2023 alusta valtuuston hyväksymien toimintatapojen jalkauttamiseksi. Koulutusohjelma kanavoitetaan ensisijaisesti esihenkilöiden kautta, mutta koulutuksia järjestetään koko myös koko henkilöstölle.

Koulutusohjelmassa konkretisoidaan valtuuston hyväksyvät toimintatavat: mistä koostuu hyvä yhteistyö, minkälaista on jatkuva uudistuminen, kuinka olemme rakentavia omassa työssä ja työyhteisössä, mitä tarkoittaa olla avoin, kuunteleva ja ketterä.

Keskeisimmäksi tavoitteeksi strategiaprosessissa on tunnustettu strategian jalkauttamisen onnistuminen. Esimerkiksi alkuvuonna 2022 tehdyn henkilöstötutkimuksen mukaan kunnan henkilöstö ei tunne nykyistä strategiaa tai kunnan arvoja tai mihin suuntaan kunta on menossa.

Ohjelmatyö

Ohjelmien kautta valtuuston hyväksymät elinvoiman eväät muutetaan konkreettiseksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi.

Strategiatyö mukautetaan ajallisesti osaksi kunnan jatkuvaa toimintaa. Tähän liittyen osa ohjelmatyöstä on käynnistynyt aikaisemmin. Jokainen ohjelma saataan erikseen valtuuston hyväksyttäväksi. Tällä varmistetaan se, että ohjelmat vastaavat valtuuston strategista tahtotilaa. Konkreettiset toimenpiteet ja tavoitteet tuodaan osaksi vuosittaista talousarviotyötä.

Käynnissä olevat ohjelmatyöt

- Ympäristöohjelma
- Elinkeino-ohjelma

Strategian hyväksymisen myötä käynnistettävät ohjelmat syksyllä 2022

Palveluiden kehitysohjelma

Palveluiden kehitysohjelmassa linjataan kunnan palvelutuotannon tavoitteet ja toimenpiteet sekä palveluverkko. Ohjelmatyössä konkretisoidaan strategiassa linjatut elinvoiman eväät liittyen elinvoimaisiin palveluihin.

Hyvinvointiohjelma

Hyvinvointiohjelmassa linjataan esimerkiksi, miten kunta turvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mahdollisuudet kunnassa, miten kuntalaiset voivat itse osallistua hyvinvoinnin kehittämiseen entistä paremmin ja miten yhteistyötä rakennetaan Satakunnan hyvinvointialueen kanssa. Ohjelmatyössä määritellään keskeiset kuntalaisten hyvinvointia kuvaavat tekijät ja niille asetetaan tavoitteet.

Viestintäohjelma

Viestintäohjelmassa linjataan miten ja missä kunta viestii, tiedottaa ja markkinoi itseään. Strategiaviestinnällä on keskeinen asema strategian jalkauttamisen onnistumisessa. Tavoitteena on päivittää Eura Sydämessä -logo ja ajatus kunnan ilmeeksi. Viestinnän tulee olla tehokasta ja positiivista sekä eri kanavia hyödyntävää. Kunnan tulee olla toimijana esimerkillinen ja positiivisen viestin tulee tapahtua luonnostaan.

Koko kunnan osalta on seurattavaksi valittu talousarviovuonna 2023 seuraavat 14 tavoitetta

Tavoite	Toteutumista kuvaava mittari 2023
1. Väestönkasvun kehitys	Asukasmäärätavoite 31.12.2023 on 11.210 (vähenemä -50). Työikäisen väestön (15-64 -v) osuus koko väestöstä säilyy väh. 56,3 %:ssa
2. Työpaikkaomavaraisuus ja työllistyminen	Uusia yrityksiä perustetaan vähintään 60. Prizztech kontaktoi kaikki uudet yritykset. Vähintään puolet perustetuista yrityksistä tukeutuu kunnan järjestämään yritysneuvontaan (Prizztech).
3. Työttömyys ja työmarkkinatuen kuntaosuus	Keskimääräinen työttömyysaste laskee alle 6 %:n. Sakkomaksujen kokonaismäärä laskee vuoden 2022 määrästä 400.000 euroon.
4. Syrjäytymisen ehkäiseminen	Alle 25-vuotiaita työttömiä on kuukausittain keskimäärin 30. Kaikille peruskoulunsa päättäneille järjestyy jatko-opiskelu paikka.
5. Viestinnän tehostaminen	Osana kuntastrategian mukaista viestintäohjelmaa somekanavien sisältötuotantoa lisätään ja seuraajien määrää lisätään 20 %:lla.

6. Henkilöstön hyvinvointi	Sairauspoissaolojen lasku. Kunnan henkilöstötutkimuksen tuloksia parannetaan vuodesta 2021
7. Tehokas henkilöstöpolitiikka	Kokonaishenkilöstömäärä ei kasva vuodesta 2022 kuntaan jäävillä palvelualueilla.
8. Talouden tasapaino	Talousarvio laaditaan ylijäämäiseksi ja talousarviolainojen määrä ei kasva vuodesta 2022. Vuosikate riittää poistoihin.
9. Toimitilojen luopumishjelma	Toteutuneet luopumiset, tavoitteena kiinteistöistä luopuminen vuosittain.
10. Kuntaan muuttavien asukkaiden määrän lisääminen	Asuntotuotanto ja asuntojen vuokraus Vuokra-asuntojen käyttöasteen nosto - Kiinteistö Oy Kauttuanpuisto 91 % - kunnan omat asunnot 75 %
11. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Vuoden 2023 aikana turvataan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen resurssi ja osallistutaan aktiivisesti tähän liittyvään alueelliseen valmistelutyöhön.
12. Strategiatyön valmistuminen ja jalkautus	Henkilökunta ja luottamushenkilöt sitoutetaan koulutusohjelmalla ja strategiakoulutuksen avulla.
13. Kunnan keskustan kehittäminen	Määritellään keskustan keskeiset kehittämistarpeet ja organisoidaan hankkeet.
14. Hiilidioksiidipäästöjen ja energiankulutuksen vähentäminen	Siirrytään uusiutuvien energiamuotojen käyttöön ja vähennetään energiankulutusta vuodesta 2022 yhteensä 5 %:lla.

KUNTAKONSERNIN TAVOITTEET 2023

Euran kunnan konserniin kuuluu yhteensä 11 yhteisöä, kun Satakunnan Sairaanhoidopiiri purkautuu hyvinvointiuudistuksen yhteydessä. Näistä on kaksi kuntayhtymää ja 6 tytäryhteisöä. Toiminnallisesti merkittävimmille kolmelle tytäryhtiölle (KOY Kauttuanpuisto, JVP Oy, Uima- ja urheiluhalli Oy) on laadittu omat tavoitteet vuodelle 2023. Konserniohje on hyväksytty keväällä 2018 ja konserniyhtiöt noudattavat mm. raportoinnin suhteen samaa neljännesvuosittaista sykliä kuin kunnan palvelualueet. Konsernijohto antaa ohjeita kunnan edustajille myös muiden yhtiöiden hallituksissa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan näkökulman mukaisesti edesautetaan yhtenäisiin käytänteisiin siirtymistä *ja vuorovaikutusta* koko kuntakonsernissa.

KAUTTUANPUISTO:

1. Asuntovuokrauksen käyttöasteen tavoite on edelleen 91 %
2. Kiinteistöjen elinkaaren suunnittelu ja hallinta
3. Rahoitusaseman suunnittelu ja ratkaisu
4. Kerrostalohankkeen suunnittelu ja toteutus
5. Taloushallinnon toimintojen ja raportoinnin kehittäminen yhdessä kunnan kanssa

UIMA- JA URHEILUHALLI (KORONAN TILANNE HUOMIOIDEN)

1. Uimahallin kävijämäärätavoite 70 000 uimaria
2. Tulostavoite: 0 tulos
3. Liikuntatilojen käyttöasteen systemaattinen seuraaminen ja nostaminen.
4. Kunnan avustusmäärä yhteensä 1 120 000 euroa
5. Halliyhtiön tarjoamien liikuntaryhmien viikoittainen osallistujamäärä 430 (pl. touko-elokuu sekä joulukuu.)
6. Aurinkoenergiaratkaisujen tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen yhdessä kunnan kanssa
7. Taloushallinnon toimintojen ja raportoinnin kehittäminen yhdessä kunnan kanssa

JVP-EURA

1. Hyvien puhdistustuloksien ylläpito ja tiedottaminen. Puhdistusprosessien tasainen toimintavarmuus ja -tehokkuus. Yhtiö alittaa ympäristöluvassa määritellyt raja-arvot ja panostaa tyypin kuormituksen vähentämiseen.
2. Taloudellisen tehokkuuden säilyttäminen ja parhaimmillaan parantaminen
3. Yhteiskuntavastuun ja/tai yhteiskuntaraportoinnin kehittäminen
4. Taloushallinnon toimintojen ja raportoinnin kehittäminen yhdessä kunnan kanssa

TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE

Talousarvio laaditaan yhtä vuotta varten. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kolmea vuotta koskevan taloussuunnitelman, joista ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviota koskevat säännökset ovat kuntalaissa (110§). Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne noudattavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnan talousarvio koostuu A) **käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä B) investointi- ja rahoitusosasta**. Osat voidaan myös jakaa kahteen eri näkökulmaan:

Kokonaistalouden näkökulma	Toiminnan ohjauksen näkökulma
tuloslaskelmaosa	käyttötalousosa
rahoitusosa	investointiosa

Käyttötalousosassa määritellään palvelualueittain tulo- ja menoarviot. Määrärahat myönnetään palvelualueille. Palvelualueiden sisällä olevien vastualueiden ja toimintayksiköiden määrärahat ja tavoitteet tarkennetaan käyttösuunnitelmien hyväksymispäätöksillä helmikuun loppuun mennessä ja tarvittaessa talousarviovuoden aikana.

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintakulut ja toimintatuotot. Määrärahat sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset meno- ja tuloarviot. Meno- ja tuloarviot ovat sitovia nettomääräisinä. Vesilaitos muodostaa taseyksikön, jonka talouden ja toiminnan tavoitteet ovat sitovia yksikkönä.

Kulttuuritilaisuuksien, kiinteistöpalvelujen ja vesihuoltolaitoksen talousarviokohdan osamäärärahat ovat nettobudjetoituja (sitovuus ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen erotus).

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintakulut ja toimintatuotot

Investointien sitovuuksitaso on hankeryhmien kokonaismenot

Kulttuuritilaisuuksien, kiinteistöpalvelujen ja vesihuoltolaitoksentaalousarviokohtien osamäärärahat ovat nettobudjetoituja (sitovuus ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen erotus)

Talouden vakaus edellyttää, etteivät sitoumukset ja niihin liittyvät riskit ylitä kunnan voimavaroja.

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden osalta keskeiset erät käyttötalouden lisäksi. Näitä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja – menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että käyttötalouden menot sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävytenä. Toisin sanoen kunnan vuosikate riittää kattamaan myös poistot pitkällä tähtäimellä.

Rahoitusosassa puolestaan osoitetaan, kuinka kunnan menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan käyttötalouden tulot ja menot (toimintakate), tuloslaskelmaosan tulorahoitus sekä investoinnit samaan laskelmaan ja osoitetaan, miten ne rahoitetaan. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, kunnan on rahoitus- suunnitelmassa osoitettava tarvittava rahoitus esimerkiksi riittävällä uudella lainalla.

Talouden vakaus edellyttää myös, etteivät sitoumukset ja niihin liittyvät riskit ylitä kunnan voimavaroja. Uudessa kuntalaissa kuntatalouden tunnusluvut lasketaan **kuntakonsernin laajuudessa**, mikä korostaa ennakoivan talouden pidon ja seurannan ulottamista myös konserniyhtiöihin.

A) TALOUSARVIO TULO- JA MENOPERUSTELUINEEN

Talousarvio vuodelle 2023 on laadittu siten, että tuloslaskelman tuotot ovat miljoona euroa kuluja isommat. Näin vuoden 2023 tulostavoitteena on miljoonan euron ylijäämä. Talousarvion vertaaminen aiempiin vuosiin on haastavaa, eikä lukujen kehityksen suora vertaaminen ole edes mielekästä. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle tarkoittaa toiminnallisia muutoksia kaikille palvelualueille. Perusturvapalvelut jäävät kokonaan pois, tekniseltä palvelualueelta siirtyy sotekeittiö ja -laitoshuolto pois sekä sote-kiinteistöjen sisäinen vuokra muuttuu ulkoiseksi vuokraksi, kuntajohtamisen vastuualueelle siirtyy perusturvan alta mm. nuorten työpajatoiminta. Tämä tarkoittaa kuntajohtamisen toimintakulujen kasvua vuoden 2022 talousarvioon nähden. Sivistystoimen toimintakulut kasvavat poistuvista toiminnoista huolimatta ja teknisen laskevat. Talousarvio on kuitenkin mahdollistanut kaikille palvelualueille positiivisen toimintakulujen kehityksen.

Hallinto- ja vetovoimapalvelut

Hallinto- ja vetovoimapalveluiden toimintakulujen kasvu vuoden 2022 talousarviosta on 20,8 % eli 850 tuhatta euroa, josta perusturvasta siirtyneiden nuortentyöpaja- ja kuntouttavan työtoiminnan sekä työllistämiskustannusten osuus on 691 tuhatta euroa ja työterveyshuollon kustannukset laskevat 255 tuhannesta 130 tuhanteen euroon. Näin toimintakulujen kasvu voidaan laskea nousevan vuoden 2022 rakenteesta 0,8 %

Perusturvapalvelut

Vuoden 2023 talousarvioon on varattu 180 tuhatta ns. perusturvan häntiin. Näitä kuluja on kuvattu tarkemmin kappaleessa 3.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden toimintakulujen kasvu on 8,1 %. Palkkojen ja palkkioiden kasvu on 6,7 %, eli noin 760 tuhatta euroa. Palkkojen ja palkkioiden ennuste kokovuodelle on 11,7 miljoonaa euroa, joka selittyy varhaiskasvatuksen odotettua suuremmalla avustajatarpeella. Sivistyspalveluista hyvinvointialueelle siirtyy oppilashuollon palvelut kokonaisuudessaan. Oppilashuollon henkilöstökustannukset ovat arviolta vuonna 2022 noin 240 tuhatta euroa. Siirtyvällä palvelulla ei ole merkittävää vaikutusta muihin sivistyspalveluiden kustannuksiin. Nousua henkilöstökustannuksissa voidaan laskea näin ollen tapahtuneen 570 tuhatta euroa 5,1 % vuoden 2022 talousarvioon nähden. Muiden kuin henkilöstökulujen kasvu perustuu yleiseen hintojen nousuun.

Tekniset palvelut

Teknisen palvelualueen toimintakulut laskevat 12,5 % eli 1,65 miljoonaa euroa. Tekniseltä palvelualueelta hyvinvointialueelle siirtyy laitoshuollosta ja ruokapalveluista 25 henkilötyövuotta. Laskennallisesta siirtyvän henkilöstön palkka- ja palkkiokustannus ovat 851 tuhatta euroa (ruokahuolto 417 t€ ja laitoshuolto 434 t€). Edellinen huomioiden teknisen palkkojen kehitys olisi 85 tuhatta euroa, joka korreloi hyvin yleisen palkankorotuksen kanssa. Muita kustannuksia siirtyy ruokahuollosta 885 tuhatta euroa ja laitoshuollosta 25 tuhatta euroa.

Sote-kiinteistöjen vuokratulot siirtyvät sisäisistä vuokrista ulkoisiin vuokriin. Hyvinvointialueelta saatavien vuokrien suuruus on noin 3 miljoonaa euroa. Lisäksi tekniseltä toimelta siirtyy palveluasuntojen vuokratuloja noin 750 tuhatta euroa ja paloasemien vuokratuloja 385 tuhatta euroa. Pelastustoimen kustannuksia siirtyy noin 900 tuhatta euroa hyvinvointialueen vastattavaksi. Ruokahuollon jäljelle jäävän toiminnan osalta kustannusten nousu elintarvikkeiden osalta 5 % ja kuljetusten 7 %. Teknisen kustannuksia nostaa etenkin sähkönhinnan lähes kaksi ja puoli -kertaistuminen sekä maa- ja muun rakentamisen kustannusten voimakas nousu, joka on ollut 20 %- 50 %.

B) INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Investointien kokonaismäärä talousarviossa on 5,59 miljoonaa euroa. Velkaantuminen pysähtyi vuonna 2020. Vuonna 2022 pitkäaikaisen lainamäärän odotetaan laskevan hieman. Vuoden 2023 aikana kunnan arvioidaan lyhentävän lainojaan noin miljoonalla eurolla.

Keskeisimmät investointikohteet ovat Panelian oppimiskeskuksen vanhan osan peruskorjauksen käynnistäminen. Hankeen aloitus siirtyi vuodelta 2022 ja toteutetaan kokonaisuudessaan 2023, pääurakan suuruus 1,5 miljoonaa euroa ja 100 000 euroa piha-alueiden kunnostamiseen ja 200 000 euroa kalustamiseen.

Sote-keskuksen hammashuollon lattiarakenteiden uusiminen siirtyy pääasiassa toteutettavaksi vuodelle 2023 ja avoterveydenhuollon tilojen vastaavat kunnostustyöt vuosille 2024 ja 2025.

Luistarin alueen kunnallistekniseen saneeraukseen on varattu 2023 vuodella 250 000 ja 2024 vuodelle 330 000 euroa.

Hinnerjoen ja Honkilahden oppimiskeskusten ratkaisuihin on varattu 300 000 euroa ja kotihoidon tilojen siirtoon 30 000 euroa. Hinnerjoen puukoulun saneeraus on suunniteltu vuoden 2024.

Investointimäärärahat (11 kpl) ovat sitovuustasoltaan seuraavat:

Kiinteistöpalvelut	Määräraha
Ylläpitoinvestoinnit	300.000
Korvausinvestoinnit	2.380.000
Uudis- ja laajennusinvestoinnit	500.000
Yhdyskuntatekniset palvelut	
Ylläpitoinvestoinnit	382.000
Korvausinvestoinnit	63.000
Uudis- ja laajennusinvestoinnit	610.000
Vesihuoltolaitos	
Ylläpitoinvestoinnit	770.000
Uudis- ja laajennusinvestoinnit	50.000
Muut investoinnit ja Ohjelmistot, kalustaminen yms. (palvelualueittain)	
Sivistystoimi	475.000
Tekninen toimi	60.000
Hallinto- ja vetovoimapalvelut (netto)	0
Investoinnit yhteensä (netto)	5.590.000

2. TALOUSYHTEENVETO – TAULUKKO-OSA

TULOSLASKELMA (ULKOISET)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	4 574 623	4 807 240	4 203 734	-12,6
MAKSUTUOTOT	3 520 037	3 363 700	282 100	-91,6
TUET JA AVUSTUKSET	3 327 465	999 060	862 760	-13,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 010 222	2 528 173	4 260 300	68,5
TOIMINTATUOTOT	14 432 348	11 698 173	9 608 894	-17,9
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-38 075 289	-37 382 945	-20 858 374	-44,2
PALKAT JA PALKKIOT	-30 575 157	-29 906 994	-16 632 025	-44,4
HENKILÖSIVUKULUT	-7 500 132	-7 475 951	-4 226 349	-43,5
ELÄKEKULUT	-6 353 417	-6 204 658	-3 536 665	-43,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 146 715	-1 271 293	-689 684	-45,7
PALVELUJEN OSTOT	-33 334 035	-34 205 572	-7 978 857	-76,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 093 787	-6 106 644	-4 537 051	-25,7
AVUSTUKSET	-3 724 812	-3 538 650	-2 163 000	-38,9
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 430 453	-1 476 204	-1 406 862	-4,7
TOIMINTAKULUT	-82 658 377	-82 710 015	-36 944 144	-55,3
TOIMINTAKATE	-68 226 029	-71 011 842	-27 335 250	-61,5
VEROTULOT	48 346 580	47 735 000	25 849 000	-45,8
VALTIONOSUUDET	26 628 699	27 068 247	6 887 332	-74,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	20 491	30 000	30 000	0,0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	113 482	142 000	139 200	-2,0
KORKOKULUT	-125 500	-110 000	-715 000	550,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-3 478	-1 000	-3 500	250,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	4 995	61 000	-549 300	-1 000,5
VUOSIKATE	6 754 246	3 852 405	4 851 782	25,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 798 158	-3 870 380	-3 906 469	0,9

POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 798 158	-3 870 380	-3 906 469	0,9
TILIKAUDEN TULOS	2 956 088	-17 975	945 313	-5 359,0
POISTOERON MUUTOS	18 953	17 975	14 687	-18,3
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 975 040	0	960 000	

TULOSLASKELMA (ULKOISET + SISÄISET)

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	7 603 600	8 131 290	6 574 215	-19,1
MAKSUTUOTOT	3 520 037	3 363 700	282 100	-91,6
TUET JA AVUSTUKSET	3 327 465	999 060	862 760	-13,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 967 848	7 725 543	8 088 418	4,7
TOIMINTATUOTOT	22 418 951	20 219 593	15 807 493	-21,8
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-38 075 289	-37 382 945	-20 858 374	-44,2
PALKAT JA PALKKIOT	-30 575 157	-29 906 994	-16 632 025	-44,4
HENKILÖSIVUKULUT	-7 500 132	-7 475 951	-4 226 349	-43,5
ELÄKEKULUT	-6 353 417	-6 204 658	-3 536 665	-43,0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 146 715	-1 271 293	-689 684	-45,7
PALVELUJEN OSTOT	-36 351 639	-37 354 622	-10 283 338	-72,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 187 902	-6 256 644	-4 603 051	-26,4
AVUSTUKSET	-3 741 621	-3 563 650	-2 163 000	-39,3
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 288 529	-6 673 574	-5 234 980	-21,6
TOIMINTAKULUT	-90 644 980	-91 231 435	-43 142 743	-52,7
TOIMINTAKATE	-68 226 029	-71 011 842	-27 335 250	-61,5

KÄYTTÖTALOUSOSA PALVELUALUEITTAIN (ULKOISET + SISÄISET)

101 HALLINTO- JA VETOVOIMAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	1 745	1 360	1 371	11	0,8
Toimintamenot	- 4 426	- 4 346	-5 253	907	20,9
Toimintakate (Netto)	- 2 682	- 2 986	-3 882	-896	30,0
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	- 108	- 112	-99		
Tehtävän kokonaiskustannukset	- 4 534	- 4 458			

300 PERUSTURVAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	6 561	3 939	120	- 3 927	-97,0
Toimintamenot	- 49 365	- 49 068	-180	- 48 888	-99,6
Toimintakate (Netto)	- 42 804	- 45 130	-60	- 45 070	-99,9
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	- 9	- 9	0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-49 374	-49 077	-180		

400 SIVISTYSPALVELUT	TP 2020	TA 2022	TA 2023	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	1 512	1 584	1 672	88	5,6
Toimintamenot	-23 120	- 23 916	-25 628	1 712	7,2
Toimintakate (Netto)	-21 608	- 22 331	-23 956	-1 625	7,3
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-266	- 205	-272		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-23 386	-24 121			

600 TEKNISET PALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	12 602	13 336	12 644	-692	-5,2
Toimintamenot	- 13 734	- 13 901	-12 081	-1 820	-13,1
Toimintakate (Netto)	- 1 132	- 565	563	1 128	199,6
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset ja poistoeron muutos	- 3 415	- 3 526	-3 536		
Tehtävän kokonaiskustannukset	- 17 149	- 17 427			

YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos	Muutos %
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)					
Toimintatulot	22 419	20 220	15 807	-4 413	-21,8
Toimintamenot	-90 645	- 91 231	- 43 143	48 088	-52,7
Toimintakate (Netto)	- 68 226	- 71 012	-27 335	43 677	61,5
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset ja poistoeron muutos	- 3 798	- 3 870	-3 536		
Tehtävän kokonaiskustannukset	- 94 443	- 95 101			

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO
ULKOISET + SISÄISET

KÄYTTÖTALOUSOSA	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
Kunnanhallitus		
Hallinto- ja vetovoimapalvelut	-3 882	1 371
Perusturvalautakunta		
Perusturvapalvelut	-180	120
Sivistyslautakunta		
Sivistyspalvelut	-25 628	1 672
Tekninen lautakunta		
Tekniset palvelut	-12 081	12 644
Vesilaitos (sis. Ed.)	(-2 197)	(3 165)
TULOSLASKELMAOSA		
Verotulot		25 631
Valtionosuudet		6 887
Korkotulot		30
Muut rahoitustulot		257
Korkomenot	-715	
Muut rahoitusmenot	-122	
INVESTOINTIOSA	-5 410	
RAHOITUSOSA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-10	
Antolainasaamisten vähennykset		71
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-845	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		1350
KAIKKI YHTEENSÄ		

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintakulut ja toimintatuotot. Pitkäaikaisten lainojen lisäys on sitova bruttotasolla (B).

Vastuualueittainen määrärahojen jako (ulkoiset + sisäiset)

		<u>TP2021</u>	<u>TA 2022</u>	<u>TA 2023</u>
Hallintopalvelut	Tuotot	799	648*	698
	Kulut	- 1 919	-1778 *	-1 741
Talouspalvelut	Tuotot	26	30 *	25
	Kulut	-694	-658 *	-596
Vetovoimapalvelut	Tuotot	919	682 *	648
	Kulut	-1 814	-1 910 *	-2 916
Perusturvahallinto	Tuotot	106	9	120
	Kulut	-2 023	-2 045	-180
Sote-avopalvelut	Tuotot	2 896	908	
	Kulut	-23 604	-23 850	
Vanhus- ja vammaispalvelut	Tuotot	2 719	2 787	
	Kulut	-18 814	-18 679	
Lasten ja nuorten palvelut	Tuotot	840	235	
	Kulut	-4 924	-4 494	
Sivistyshallinto	Tuotot	0	0	0
	Kulut	-403	-413	-444
Varhaiskasvatus	Tuotot	469	356	398
	Kulut	-6 283	-6 435	-7 161
Yleissivistäväkoulutus	Tuotot	919	1 111	1 131
	Kulut	-13 889	-14 289	-15 280
Hyvinvointipalvelut	Tuotot	124	118	144
	Kulut	-2 545	-2 778	-2 743
Tekniset hallinto	Tuotot	55	0	3
	Kulut	-2 159	-1 625	-796
Kiinteistöpalvelut	Tuotot	9 504	9 925	9 436
	Kulut	-8 621	-9 148	-7 647
Yhdyskuntatekniset palvelut	Tuotot	69	46	40
	Kulut	-1 019	-1 195	-1441
Vesihuoltolaitos	Tuotot	2 974	3 365	3 165
	Kulut	-1 934	-1 933	-2 197

* Kustannuspaikkojen rakenne muuttunut. Laskettu muuttuneen rakenteen mukaisesti.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET PALVELUALUEITTAIN

HALLINTO- JA VETOVOIMAPALVEUT

Valtuuston hyväksymän hallintosäännön ja kunnanhallituksen tekemän vastuualuejakoa koskevan päätöksen perusteella hallinto- ja vetovoimapalveluiden palvelualue jakaantuu seuraaviin kolmeen vastuualueeseen:

Kuntajohtamisen ja vetovoimapalveluiden vastuualue

- Luottamushenkilöhallinto, Seutuyhteistyö, Resurssiohjaus, Konserniohjaus, Elinkeinopalvelut, Matkailu ja markkinointi, Kulttuuripalvelut, Joukkoliikenne ja Työllisyyspalvelut

Hallintopalveluiden vastuualue

- Hallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut, Tietohallintopalvelut, Maaseutupalvelut, Demokratiapalvelut, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (koordinaatio)

Talouspalveluiden vastuualue

- Talouspalvelut

Palvelualueella uusina tehtävinä perusturvasta siirtyvät työllisyyspalvelut sekä uutena tehtävänä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Kuntajohtamisen ja vetovoimapalveluiden vastuualue

Vastuualue muodostuu mm. valtuuston ja kunnanhallituksen sekä tarkastuslautakunnan ja kaavatoimikunnan luottamushenkilöhallinnosta. Keskeisimpiä tehtäviä ovat kunnan resurssi- ja konserniohjaus, elinkeinoelämän ja yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen, työllisyyspalvelut, maapolitiikka sekä vetovoimaisuuteen liittyvät kunta- ja asukasmarkkinointi sekä matkailu- ja kulttuuripalvelut.

Kunta mahdollistaa sote- ja pelastuspalvelujen joustavan siirtymiseen Satakunnan hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien. Mittava talous- ja henkilöstöressurssin siirto muuttaa merkittävästi myös kunnan toimintaa. Strategiatyö yhdessä hyvinvointialueen muodostamisen kanssa edellyttävät kuntapalveluiden uudelleen organisoimista. Kunta valmistuu ja osallistuu aktiivisesti te-palveluiden (työllisyys- ja työnantajapalvelut) siirtämiseksi kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta.

Honkilahden osayleiskaava on juuri valmistunut. Mannilassa käynnistetään osayleiskaavatyö. Mansikin kaavoitustyötä jatketaan osana alueen omistusjärjestelyjä. Mm. Sieravuoren alueen yksityinen kaavoitustyö jatkuu. Mykorantien kaavatyön kokonaisuutta ja tarvetta arvioidaan yhdessä alueella jo toimivien yritysten kanssa. Tarvittaessa ollaan valmiit käynnistämään kunnan keskustassa ns. Souppaan ja Voippaan alueen asemakaavoittaminen. Kunnan keskusta-alueen kehittäminen ja hankkeistamisen käynnistäminen 2023. Kiperin alueen asemakaavoitustyö käynnistetään pientalovaltaisen asuinalueen muodostamiseksi.

Selvitystyö vakituisen asumisen mahdollistamisesta ranta-asemakaava-alueilla jatkuu Pyhäjärven pohjoisosissa. Kiukaisten seisakkeen esiselvitystyötä ja rata-suunnitelmaa tehdään yhdessä Eurajoen kunnan ja Kokemäen kaupungin sekä valtion kanssa. Vetovoimapalvelut vastaa myös Kiinteistö Oy Kauttuanpuiston toimitusjohtajatehtävistä ja osittain myös isännöitsijätehtävistä.

Yritysneuvontayhteistyö jatkuu kaksivuotisella sopimuksella Prizztech Oy:n kanssa. Yhtiö huolehtii mm. alkavien yritysten neuvonnasta, yritysten sukupolvenvaihdoksista ja yritysten verkottumisesta. Yhtiö osallistuu aktiivisesti myös Souppaan alueen yrityshankintaan. Elinkeino-ohjelma osana kuntastrategiaa valmistuu keväällä 2023.

Kulttuuripalveluiden avoimina yleisöasteinä toimivat keväällä Ruukinpuistossa avattava vierailukeskus, esihistorian opastuskeskus Naurava lohikäärme, Luis-tarin muinaispuistoalue ja Ruukinpuiston terassitalon näyttelytila, jossa on vaihtuvia näyttelyjä Alvar Aallon tuotannosta. Muita näyttelytiloja on pääkirjastossa ja soite-keskuksessa.

Kulttuuripalveluiden avoimina yleisöasteinä toimivat keväällä Ruukinpuistossa avattava vierailukeskus, esihistorian opastuskeskus Naurava lohikäärme, Luis-tarin muinaispuistoalue ja Ruukinpuiston terassitalon näyttelytila, jossa on vaihtuvia näyttelyjä Alvar Aallon tuotannosta. Terassitalo ja vierailukeskus pidetään avoinna samoina aikoina ja niihin pääsee yhteislipulla. Näyttelyiden avoinnapiitoa lisätään elokuussa, koska aikaisempien vuosien perusteella avoinnapiidoille on tuolloin kasvavaa tarvetta. Muita kulttuuripalveluiden ylläpitämiä näyttelytiloja on pääkirjastossa.

Uuden Eura sydämessä -strategian jalkauttamiseen varaudutaan. Matkailu-markkinointia jatketaan aktiivisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kotiseutuarkiston ylläpitoa jatketaan ja aineistojen julkaisua yleisöä paremmin palvelevaksi valmistellaan.

Avustuksia jaetaan kulttuuriin ja kunnan vetovoimaisuutta lisäävään toimintaan.

Kulttuuritilaisuuksien kustannuspaikka on nettobudjetoitu, jolloin kasvavilla pääsymaksu-yms. tuloilla voidaan kattaa vastaavat tapahtumamenot (konsertit, teatterinäytökset yms.).

TYÖLLISYYSPALVELUT: Hyvinvointialueudistuksesta johtuen Kuntajohtamisen ja veto-voimapalveluiden vastuualueelle perustetaan työllisyyspalveluiden yksikkö. Tänne siirretään muun muassa työmarkkinatuen kuntaosuuden menot, työllistämismäärärahat ja palkkatuki, kesätyöllistämiseen liittyvät määrärahat

sekä perustettavan työllisyyskoordinaattorin palkkamääräraha. Lisäksi työllisyysyksikköön siirretään kuntaan jäävän nuorten työpajan menot ja tulot. Työllistämistoiminnan, kuntouttavan työtoiminnan ja muun pitkäaikaistyöttömien aktivoinnin vastuunjako kunnan ja hyvinvointialueen välillä on edelleen melko epäselvä

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kuntaan muuttavien asukkaiden määrän lisääminen	Asukasmarkkinointi	Kuntaan muuttaa uusia asukkaita enemmän kuin vuonna 2022
60 uutta yritystä, joista vähintään puolet yritysneuvonnan piirissä	Yritysneuvonta ja yritysten kontaktointi	Kaikki uudet yritykset kontaktoidaan. Vähintään 8 yritysneuvonnan käynnistäminen
Toimivimmat joukkoliikennetydet	ELY:n kanssa yhteistyö itä-länsisuunnan joukkoliikenteen kehittämiseksi Kiukaisten seisakkeen suunnittelutyön jatkaminen	Valtion sitoutuminen lisävuoroihin Rautan, Huittisten ja Tampereen suuntaan Valtion sitoutuminen seisakkeen käyttöönottoon Kiukaisten seisakkeen kaavoitus ja maanhankinta asemaseudulla
Kunnan talousarviossa pysyminen	Seuranta, raportointi ja varhainen reagointi	Kuukausiraportit ja toimivat tunnusluvut
Taloudellisesti vakaat tytäryhtiöt	Konserniohjeistus, seuranta ja raportointi	Tytäryhtiöiden positiiviset tulokset sekä Uima- ja urheiluhallin ja Kauttuanpuiston kasvava liikevaihto

Hallintopalveluiden vastuualue

HALLINTOPALVELUT vastaa yleisesti hallintomenettelystä ja valmistelee yhteistyössä palvelualueiden kanssa kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyyn tulevat asiat. Lisäksi hallintopalvelut koordinoivat kunnan viestintää.

Olenaisia muutoksia vuodelle 2023 on ICT-kustannusten nousu. Tiedonhallinnan osalta huomioitava on, että analogista arkistomateriaalia ei pitäisi enää syntyä. Tiedonhallinnan resurssi on tärkeä osa-alue, joka tulisi turvata. Vuonna 2023 tulee varautua hyvinvointialueen tietopyyntöihin.

Viestinnän osalta vuonna 2023 käynnistetään uuden strategian mukainen viestintäohjelman laadinta. Vuonna 2022 poistunutta osa-aikaista viestinnän henkilöresurssia ei täytetä. Hallintopalvelut koordinoivat lisäksi kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä.

HENKILÖSTÖPALVELUT vastaa henkilöstövoimavaroista koko kunnan tasolla. Tähän kuuluu palkanmaksuprosessit, yleistason johtaminen ja koordinointi sisältäen työhyvinvoinnin turvaamisen sekä henkilöstöresurssien ohjaus.

Kunnan henkilöstöstä yli puolet siirtyy Satakunnan hyvinvointialueen palvelukseen. Tämä aiheuttaa nykyisten henkilöstöresurssien uudelleen kohdennustarpeita, joihin vuonna 2023 reagoidaan muun muassa hr-johtamisen ja palkanlaskennan osalta. Työterveyshuollon viimeisen optiovuoden kustannusten sekä henkilöstöetuus ePassin on arvioitu lähes puolittuvan. Talousarvioon on varattu uutena elementtinä työyksikkökohtaista työhyvinvointirahaa.

Keskeisin osa vuotta 2023 tulee olemaan strategian ”Tapamme toimia” -jalkauttaminen koko henkilöstölle. Tähän on varauduttu vuoden 2023 talousarviossa.

TIETOHALLINTOPALVELUISSA jatketaan työtä Euran kunnan toimivan ICT-ympäristön ylläpitämiseksi ja käyttäjien tuen varmistamiseksi.

Satakunnan hyvinvointialue toimitti syksyllä 2022 yhteistyö- ja resurssipyynnön tietoliikenne- ja työasemainfrastruktuurin rakentamiseksi Satakunnan hyvinvointialueelle. Mitään olemassa olevista sote-toimialueen käyttämistä ICT-ympäristöistä ei tule purkaa vuoden vaihteessa. Kaikkien nykyisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien pitää toimia myös kunnan ympäristöstä vuoden 2023 alussa. Nykyiset toimipisteiden tietoliikenneyhteydet, kuntien työasemat ja käyttäjätilit tulee olla hyvinvointialueen organisaation käytettävissä. Tämän lisäksi kuntien tulee järjestää tarvittavat tukipalvelut em. palveluiden jatkuvuuden varmistamiseksi, kunnes Satakunnan hyvinvointialueen infrastruktuuri on käytössä. Edellä mainituista väliaikaisista ratkaisuista on tarkoitus luopua vaiheittain vuoden 2023 loppuun mennessä.

Tietohallintopalveluissa on vuonna 2023 tavoitteena uusia etähallintaohjelmisto ja F-Securen lisenssit. Vuonna 2022 on testattu järjestelmää, joka pyrkii estämään ja havaitsemaan ajoissa palvelunesto- ja muut virushyökkäykset. Vuonna 2023 se otetaan varsinaiseen tuotanto käyttöön. Lisäksi uutena järjestelmänä suunnitellaan Rubrik-järjestelmää, joka auttaa toipumaan palvelinestohyökkäyksestä sekä kryptattujen tiedostojen ja varmistusten toipuminen.

DEMOKRATIAPALVELUT vastaa kuntalaisten osallistamisesta ja muun muassa vaalien järjestämisestä. Vuonna 2022 vakiinnutettiin vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminta hallintopalveluiden vastuualueella. Toimintaa jatketaan vuonna 2023. Neuvostoille on varattu pieni määräraha kokouspalkkioihin ja esimerkiksi tapahtumien järjestämiseen.

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit. Yksikön tehtävänä on varmistaa näiden sujuvat järjestelyt. Valtion korvaus kattaa eduskuntavaaleista aiheutuvat kustannukset.

MAASEUTUPALVELUT hoitaa tehtyjen sopimusten perusteella maaseutuhallinnon tehtäviä vuonna 2023 kuuden kunnan ja kaupungin alueella. (Eura, Eurajoki, Harjavalta, Kokemäki, Nakkila ja Rauma).

Aktiivitulojen lukumäärä alueella oli 15.6.2022 yhteensä 955. Kustannukset jaetaan tilojen lukumäärän suhteessa. Euran kunnan osuus kustannuksista on n. 30 %. Toiminta-alueella myönnetään vuosittain maataloustukia n. 32,4 milj.€.

Yksikössä työskentelee neljä maaseutuasiamiestä ja maaseutupäällikkö. Uuden EU:n ohjelmakauden alku 2023 tuo muutoksia tukiin ja siitä aiheutuu tavanomaista enemmän koulutustarvetta viljelijöille ja henkilöstölle.

Vuoden 2019 aikana aloitettiin yhteistyö Huittisten hallinnoiman yhteistoiminta-alueen kanssa. Euran kunta on myynyt maaseutuviranomaispalveluja 0,2 htv Huittisten kaupungille. Sopimusta jatketaan vuodelle 2023.

Euran kunta on solminut Ruokaviraston kanssa maksajavirastosopimuksen. Sopimus uusitaan vuonna 2023. Maaseutupalveluiden pääasiallisena tehtävänä on hallinnoida tukijärjestelmää maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Sopimuksessa on määritetty vaatimukset koskien maaseutupalveluiden henkilöstöä, tietotekniikkaa, tietoturvaa, tehtäviä ja niiden sijaisuuksien järjestelyjä, arkistointia jne. Merkittäviä riskejä asiakaspalvelussa ja hallinnossa muodostavat tukiehtojen yksityiskohtaisuus sekä tietojärjestelmien toiminta. Riskit on arvioitu maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Ruokavirasto valvoo sopimuksen ehtojen ja palvelutavoitteiden toteutumista valvonnoilla, auditoinneilla ja vuosittain annettavalla vakuutuksella tehtävien hoidosta. Toimitaan näiden ehtojen ja sopimuksessa sovittujen palvelutavoitteiden mukaan ja pyritään toiminnassa hyvään laatuun ja palveluun.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Tiedonhallinnan turvaaminen ja viestinnän kehittäminen	Nykyisen henkilöstöresurssin turvaaminen ja viestintäohjelman laadinta	Viestinnän mittarit määritellään viestintäohjelmassa
”Tapamme toimia” -onnistunut jalkauttaminen koko henkilöstölle	Koulutusohjelman käynnistäminen	Koulutukseen osallistuminen (koulutukset ovat kaikille pakollisia)
Sopeutuminen hyvinvointialueen käynnistymisen tuomiin muutoksiin	Prosessien kehittäminen	

Talospalveluiden vastuualue

TALOUSPALVELUJEN tärkein tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen yhdessä palvelualueiden kanssa. Tässä merkittävä osa on päätöksenteon taloudellisten vaikutusten esiintuominen Talouden alijäämäisyys on yksi kunnan merkittävimmistä riskeistä. Taloudessa pidemmän tähtäimen säästöjä voidaan saavuttaa vain palveluverkoston ja – rakennetta kriittisesti arvioimalla. Arvioinnin tueksi tarvitaan tietoa yksikkökustannuksista. Uudessa kuntastrategiassa linjattavien menestymisen kulmakivien seurannan mittarointi on myös tärkeä osa kunnan raportoinnin kehittämistä.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Automatisaation ja ajantaisaisuuden lisääminen taloushallinnon rutiineissa	Kaikkien taloushallinnon prosessien kehittäminen	Raportoinnin tehokkuus ja tositteiden määrät automatisoiduissa prosesseissa
Palvelualueiden esimiesten ja taloudesta vastaavien kouluttaminen kunnan käyttämiin järjestelmiin ja raportoinnin prosesseihin.	UDP- raportointijärjestelmän koulutukset keväällä 2023	Kaikki käyttävät UDP:ä ja Tanesta luovutaan.
Raportoinnin ja suunnittelun kehittäminen	Osavuosi- ja kuukausiraportoinnin kehittäminen ja prosessointi	Reaaliaikaisen tiedon luominen päätöksenteon tueksi

PERUSTURVAPALVELUT

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus astuu voimaan 1.1.2023. Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyvät Satakunnan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Vaikka palveluiden tuotanto vastuu siirtyy hyvinvointialueille, ei hyvinvointialue ehdi siirtämään kaikkea toimintaa 1.1.2023 mennessä. Etenkin ICT-toimintoja kuten työasemien leasing-vuokria ja matkapuhelimia jää kunnan sopimuksiin. Tavoitteena on saada siirrettyä kaikki kunnan alaisuudessa oleva toiminta ja sopimukset hyvinvointialueelle kevään 2023 aikana. Siirtyvien toimintojen lisäksi kunnan talouden rasitteeksi jää joitakin sopimuksia, jotka eivät ole siirtyneet hyvinvointialueelle, mutta joiden voimassa ole on tärkeää tammi-maaliskuun ajan. Kustannuksia näistä on arvioitu kertyvän Euran kunnan maksettavaksi 180 tuhatta euroa. Varovaisuuden periaatteen mukaan näistä on arvioitu saatavan laskutettua hyvinvointialueelta 120 tuhatta euroa.

Hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö

Sosiaali- ja terveystalvet	340 hlöä
Kuntouttava työtoiminta	1 hlö
Oppilashuolto	4 hlöä
Ruokahuolto	9 hlöä
Puhtausala	17 hlöä

Hyvinvointialueelle siirtyvä kunnan oma tuotanto

Eurassa sote-keskus

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen yksiköt

- Palvelukoti Osmanrinne
- Palvelukoti Suvanto
- Palvelukoti Tolppämäki
- Palvelukoti Viljavainio

Vammaisten tehostetun palveluasumisen yksiköt

- Palvelukoti Rantaniitty
- Palvelukoti Nuutti
- Palvelukoti Joenpesä
- Palvelukoti Tuulenpesä
- Palvelukoti Peiponpesä
- Palvelukoti Mutteri

Terveyskeskussairaala

Kuntoutus- ja arviointiyksikkö

Kunnalta siirtyvä yksityinen palvelutuotanto

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen yksiköt

- Eurakoti
- Mainiokoti Kultarusko

Yhteisöllinen senioritalo

- Helmiina

Mielenterveyskuntoutujien yksikkö

- Jokilinna
- Jokilinnan tukikodit

Hyvinvointialueelle siirtyvät kiinteistöt/ vuokrattavat kiinteistöt

- Sote-keskus
- Terveyskeskus
- Avopalvelut
- Terveyskeskussairaala
- Arviointi- ja kuntoutusyksikkö
- Palvelukoti Osmanrinne
- Ambulanssitalli ja päivystystila
- Ravintokeskus
- 9 vanhusten- ja vammaisten palvelukotia
- Perhekoti
- 2 kehitysvammaisten päivätoimintakeskusta
- 2 paloasemaa

Osia kiinteistöistä

- 4 kotihoidon tukikohtaa
- Perhekeskus
- Mielenterveyskuntoutujien päivätoimintayksikkö
- 6 kouluterveydenhoitotilaa
- 2 neuvola
- oppilashuollontilat

SIVISTYSPALVELUT

Palvelualueen kuvaus

Sivistyksen palvelualue järjestää kuntalaisille kasvatukseen ja opetukseen sekä harrastamiseen ja hyvinvointiin liittyviä palveluja. Sivistyspalveluiden vastuualueita ovat varhaiskasvatus, yleissivistävä koulutus ja hyvinvointipalvelut. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteet ja kasvavat tuen tarpeet edellyttävät jatkossa toimivaa moniammatillista yhteistyötä sivistyspalveluiden ja hyvinvointialueen kesken.

Sivistyspalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan. Varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelmat määrittelevät opetuksen sisältöjä. Liikunta-, nuoriso- ja kirjastopalveluissa sekä osallisuuden yhteisötoiminnan järjestämisessä kunta voi itse määritellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin. Palveluiden tuottamisesta ja palveluverkosta päättää kunta.

Pienenevät ikäluokat vähentävät varhaiskasvatuksen ja alakoulujen oppilasmääriä merkittävästi 2020-luvun aikana, mikä edellyttää palveluverkon kriittistä tarkastelua. Alle kouluikäisten ikäluokat ovat olleet laskussa, mutta vuonna 2021 syntyvyys taas nousi muutaman laskuvuoden jälkeen. Varhaiskasvatuksen kysyntä on edelleen suurta luoden painetta varsinkin pienten lasten varhaiskasvatuksen (tilat ja henkilöstö) riittävyydelle.

EURA	2015	2021	8 /2022
0-5 -vuotiaat	735	565	508
6 -vuotiaat	139	106	134
7-15 -vuotiaat	1249	1176	1132
16-18 -vuotiaat	406	408	404

Toiminnalliset tavoitteet

1. Laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden saatavuus ja oikea-aikaisuus mahdollistaa lasten osallistumisasteen lisäämisen varhaiskasvatukseen (vaikuttavuuden kehittäminen). Varhaiskasvatuspaikat ovat suhdeluvun mukaisesti täynnä ja osallistumisaste toukokuussa 2023 on 83 % (1-5 –vuotiaat).
2. Koko päättöluokka saa perusopetuksen päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan. Lukioon jatkavista yli 90 % jatkaa Euran lukiossa ja nettomääräisesti Euran lukioon tulee enemmän ulkopaikkakuntalaisia opiskelijoita kuin Eurasta siirtään muihin lukioihin.
3. Nuorisopalvelujen oman toiminnan käyntikerrat nousevat kokonaisuudessaan vähintään 5 000 käyntikertaan, joista 200 etsivässä nuorisotyössä. Nuorisovaltuusto järjestää vähintään kaksi tapahtumaa.
4. Kirjasto- ja tietopalveluiden ja liikuntapalveluiden asiakkaista 80 % (NPS-indeksi) on tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin ja asiakasmäärä saadaan nousemaan koronaa edeltävälle tasolle.

Perustettavat virat ja toimet

Vuorohoidon lastenhoitajan toimi muutetaan kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan viraksi.

- Yksi varhaiskasvatuksen opettajan toimi Hinnerjoelle perustettavaan uuteen 1–3-vuotiaiden päiväkotiryhmään 1.8.2023 alkaen (varhaiskasvatushenkilöstön rakenteen selvittely ensin).
- Yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toimi Hinnerjoelle perustettavaan uuteen 1–3-vuotiaiden päiväkotiryhmään 1.8.2023 alkaen.
- Euran yhteiskoulun tuntiopettajan virka (sijaisopettaja) 1.8.2023 alkaen. Palkkukulut katetaan pienentyvillä sijaiskuluilla. Vakituinen sijaisopettaja tuo sujuvuutta toimintaan ja parantaa opetuksen laatua.

Merkittävimmät riskit

- Palvelun kysynnän muutokset erityisesti varhaiskasvatuksessa, erityisopetuksessa, pienissä alakouluissa ja valmistavassa opetuksessa.
- Kiinteistöistä osa on heikkokuntoisia ja toimintaan huonosti soveltuvia.
- Pätevän henkilöstön saatavuus ja riittävyys.
- Taloudelliset riskit. Sivistyspalvelut ovat laajalti lakisääteisiä, Tulojen vähenemisiä (mm. varhaiskasvatuksen asiakasmaksut) ei voida useinkaan kattaa palveluja vähentämällä.

4001 Sivistyspalvelutoimisto

Toiminnan kuvaus

Sivistyspalvelutoimisto hoitaa osaltaan vastuualueiden suunnittelu-, tilastointi-, talous- ja hallintopalvelutehtäviä. Lisäksi sivistyspalvelutoimisto huolehtii palvelualueen asiakirjahallinnosta, viestinnästä ja kuntatason arvioinnista. Sivistyspalvelutoimiston tehtävänä on myös hoitaa palvelualueen kehittämis- ja hallintotehtäviä ja –prosesseja sekä palvelualueen luottamuselinten valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä. Sivistyslautakunnan menot sisältyvät sivistyspalvelutoimiston menoihin.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuonna 2022 sivistyspalvelutoimiston henkilöstö on vaihtunut suurelta osin ja tässä yhteydessä on päätetty myös organisaatiomuutoksesta. Opetuspäällikön ja taloussuunnittelijan virkoja ei ole täytetty, vaan tilalle on valittu talous- ja hallintosuunnittelija sekä suunnittelusihteeri. Sivistysjohtaja on jatkossa rehtorien suora esihenkilö. Muutoksessa saavutettua taloudellista resurssia kohdennetaan koulujen lähijohtamiseen.

Vuonna 2022 sivistyspalvelutoimiston tehtäviä on tehty laajalti tilapäisjärjestyin, mutta vuoden 2023 alkupuolella organisaatorakenne saadaan vakiinnutettua.

4010 Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät 1–6-vuotiaille lapsille varhaiskasvatuslain/perusopetuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman/esiopetussuunnitelman mukaisia monipuolisia ja laadukkaita inklusiivisia palveluja: varhaiskasvatusta päiväkodissa tai perhepäivähoidossa, esiopetusta ja avointa varhaiskasvatustoimintaa. Palvelua järjestetään sekä kunnan omana toimintana että yksityisenä palvelutuotantona.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

- Varhaiskasvatuslain muutos 1.8.2022 alkaen. Pääosin lain muutokset liittyvät lapsen oppimisen tuen asioihin; lapsen oikeuteen varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen ja sen toteutukseen yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tasoilla. Lain muutoksilla saattaa olla vaikutusta avustavan lisähenkilöstön palkkaamiseen vuonna 2023.
- Keväällä 2022 Hinnerjoen ja Honkilahden alueelle tuli paljon pienten lasten varhaiskasvatushakemuksia. Tästä syystä kesällä remontoitiin Hinnerjoen koulun yhteydessä olevaan rakennukseen (entiset iltapäivätoiminnan tilat) tilat ryhmäperhepäivähoitokodille, jossa on paikkoja kahdeksalle lapselle. Ryhmä toimii ainakin elokuuhun 2023 asti.
- Hinnerjoen ja Honkilahden päätettävän palvelurakenteen uudistamisesta loppuvuodesta 2022.
- Kirkonkylän koulun yhteydessä aikaisemmin toiminutta esiopetusryhmää ei perusteta elokuussa 2023.
- Ennusteen mukaan esioppilaiden määrä vähenee elokuussa 2023 44 lapsella. Tämä mahdollistaa muutamia rakenteellisia muutoksia päiväkotien varhaiskasvatukseen. Kauttuan-Keskustan alueella vapautuu 29 paikkaa. Vapautuvat paikat tällä alueella mahdollistavat uuden ryhmän perustamisen Kauttuan päiväkotiin 1–3-vuotiaille lapsille (12 paikkaa, suhdeluku), joiden paikoista on alueella kova pula perhepäivähoitajien määrän pienennyttyä. Suuri tarve on myös 3–5-vuotiaiden lasten pienennetylle ryhmälle (14 paikkaa), johon voidaan ohjata lapsia, joilla on kehityksellinen tuen tarve. Ryhmään siirtyy myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Ryhmän perustamisella säästetään henkilökohtaisten avustajien palkoissa. Honkilahti-Hinnerjoki alueella esioppilaiden määrä putoaa yhdeksään, minkä vuoksi esiopetus järjestetään yhdessä toimipaikassa, ellei ope- tusta ole muutoin taloudellisesti ja pedagogisesti järjestettävissä. Lukukaudesta 2024 alkaen sekä varhaiskasvatus että esiopetus järjestetään Hinnerjoen alueen läpisille Hinnerjoen päiväkodissa.
- Nähtävissä on, että kotona olevien huoltajien lapset osallistuvat yhä useammin ja entistä pienempinä varhaiskasvatukseen. Tämä tulee lisäämään varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää, jonka vuoksi varhaiskasvatuspaikat elokuussa 2023 eivät voi olla vielä täynnä.

- Valtakunnan tasolla käydään keskustelua varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alenemisesta lähitulevaisuudessa, jatkossa ehkä kokonaan maksuttomasta varhaiskasvatuksesta. Tällä saattaa olla myös vaikutusta lasten määrän lisääntymiseen varhaiskasvatuksessa. Kotihoidon tuella olevien lasten määrään tulee vaikuttamaan valtakunnalliset päätökset asiakasmaksujen lisäksi kotihoidon tuen maksamisesta sekä yleinen työllisyystilanne.
- Varhaiskasvatus sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen 75 000 €, josta omavastuuosuus on 20 %. Hanke toteutetaan pääosin vuoden 2023 aikana. Hanketta varten palkataan kaksi varhaiskasvatuksen sosionomia. Hankkeen tavoitteena on lasten hyvinvointia ja oppimista tukevan toimintakulttuurin vahvistaminen yhteistyössä henkilöstön kanssa sekä perheiden kanssa tehtävä yhteistyö.
- Lisäksi varhaiskasvatus sai 52 000 € valtion erityisavustusta uuden varhaiskasvatustilan mukaiseen lapsen tuen vahvistamiseen. Eurassa tavoitteena on 1-4-vuotiaiden lasten kielellisen kehityksen tukeminen yhteistyössä huoltajien ja moniammatillisen henkilöstön kanssa. Hanke toteutuu vuoden 2023 aikana ja hanketyöntekijäksi palkataan varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Kunnan varhaiskasvatusyksikköjen (ml. päiväkotien esiopetus) lapsimäärät

	2019 syyskuu	2020 maaliskuu*	2020 syyskuu	2021 toukokuu	2021 syyskuu	2022 toukokuu	2022 syyskuu	hakemuksia jonossa
Honkilahden päiväkoti (ml. Joenttiuku + ryhmäperhepäivä-koti)	37	38	35	35	39	43	42	8
Kauttuan päiväkoti (**ml. Minttu 31.7.2021 saakka)	97	103	90	94	70**	74	72	
Kärjäjämaen päiväkoti	51	54	-	-	-		-	
Vuoropäiväkoti Suvituuli	53	54	-	-	-		-	
Päiväkoti Euranrinkilä		-	108	118	104	108	103	2
Päiväkoti Pikkurinkilä***	-	53	46	52	52	54	52	2
Panelian oppimiskeskuksen päiväkoti	-	-	-	-	-	54	49	6
Päiväkoti Lemmikki****	30	39	35	39	38	41	33	3
Päiväkoti Viuhula	19	21	18	22	20	-	-	
Perhepäivähoito	49	63	50	56	51	56	31****	4
Yhteensä	347	439	394	429	374	430	382	25

*maaliskuun jälkeen lapsimäärät vähenivät covid19-viruksen takia

**päiväkotiryhmä Mintun toiminta loppui

***yksikössä alle 3-vuotiaita lapsia toimintakaudella 2021-2022

****perhepäivähoitajien määrä vähentynyt viidellä

Varhaiskasvatuspaikkoja on vapaana syyskuussa 2022 perhepäivähoidossa yksi. Lisäksi koko kunnan alueella paikkoja on 3-5-vuotiaiden ryhmissä hajanaisesti vapaana kymmenen, mutta niihin on jo hakemuksia joko loppu- tai alkuvuodelle. Edellisellä toimintakaudella lasten määrä syyskuusta toukokuuhun lisääntyi yli 50 lapsella. Mikäli lisäys kuluvalle toimintakaudella on samansuuntainen, eivät nykyiset varhaiskasvatuspaikat keväällä 2023 tule riittämään. Tämä tarkoittaa esim. tilapäisen ryhmäperhepäivähoidon yksikön perustamista ja tilapäisen

henkilöstön palkkaamista sinne.

Ikäluokkien pienenemisestä huolimatta lasten määrä varhaiskasvatuspalvelujen piirissä ei ole merkittävästi vähentynyt, kun käytetään vertailulukuina toukokuun lapsimääriä, jolloin palvelujen käyttö on suurimmillaan. On siis huolehdittava, että varhaiskasvatuspaikkoja on riittävästi tarjolla eri puolilla Euraa ja mahdolliseen käyttöprosentin nousuun on varauduttava joustavilla ratkaisuilla.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä on lisääntynyt vuoden 2021 syyskuuhun (96) verrattuna (nyt 105). Tämä selittyy pääsääntöisesti henkilökohtaisten/ryhmäkohtaisten avustajien määrän lisääntymisestä, varsinkin ison ikäluokan, vuonna 2016 syntyneiden, kohdalla. Tehostetun ja erityisen tuen päätökset ovat lisääntyneet huomattavasti (taulukko alla). Avustaja lapselle tai ryhmään palkataan lapsen tuen tarpeen (tehostettu/erityinen tuki) ja asiantuntijalausuntojen perusteella. Osalla lapsista on kehityksellinen diagnoosi, osalla tuen tarve liittyy käyttäytymisen arvaamattomuuteen, aggressiivisuuteen sekä omaehtoisuuteen. Tällöin avustajan tuki on tarpeen myös turvallisuuskulma huomioiden.

Tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien lasten määrä

	2018 marraskuu	2019 syyskuu	2020 syyskuu	2021 syyskuu	2022 syyskuu
Tehostettu tuki	31	24	26	19*	34
Erityinen tuki	7	2	6	7*	13

*Valmisteilla siirtoja yleisestä tuesta tehostettuun tukeen ja tehostetusta tuesta erityiseen tukeen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen myötä (08/2021) yhä useammasta lapsesta maksetaan nollamaksua. Elokuun 2021 asiakasmaksuista saadut tulot olivat noin 15 000 € pienemmät kuin vuoden 2020 asiakasmaksutulot. Vuodessa vähennys on noin 160 000 €. Elokuun 2022 asiakasmaksut ovat elokuun 2021 tasolla.

Osa-aikainen varhaiskasvatus on hyvin yleistä. Alle esiopetusikäisistä hyvin suuri osa on paikalla 2-4 päivää viikossa. Tämä näkyy toteutuneissa läsnäolo-päivissä ja ryhmien käyttöprosentteissa. Lasten ja aikuisten suhdelukua ei voi lain mukaan suunnitellusti ylittää. Kaksi lasta voi käyttää samaa paikkaa vain, jos tiedetään, että he eivät ole samaan aikaan paikalla. Huoltajilla on oikeus käyttää varhaiskasvatusta heidän tarvettaan vastaavina päivinä. Keskustelussa olevan varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskemisen myötä osa-aikaisuus saattaa vähentyä, kun varhaiskasvatusmaksut pienenevät ja yhä useampi ei maksa palvelusta ollenkaan. Tämä nostaisi ryhmien käyttöprosenttia.

Tulojen perusteella nollamaksua maksavien lasten määrä

	2017 touko- kuu	2018 touko- kuu	2019 touko- kuu	2020 syys- kuu	2021 touko- kuu	2021 syys- kuu	2022 syyskuu
lasten määrä	93	136	109	136	161	185	221

Tunnusluvut ja mittarit

Tunnusluvut	TP2019	TP2020	TP 2021	TA2022**
Toteutuneet varhaiskasvatuspäivät/ vuosi yksiköittäin				
Päiväkodit kunnalliset	56 964	48 342	57 132	47 877
Perhepäivähoito kunnallinen (ml. rpk)	13 408	9 403	9 281	6 732
Kaikki yksiköt yhteensä	70 372	57 745*	66 413	54 609
Lapsia varhaiskasvatuksen piirissä (toukokuu, 2020 maaliskuu)				
Päiväkodit kunnalliset (ml. avoin varhaiskasvatus)	421	441	439	470
Perhepäivähoito kunnallinen (ml. rpk)	74	77	69	42
Yksityinen varhaiskasvatus (palveluseteli)	49	60	44	39
Lasten määrä yhteensä	544	578	552	551
Kotihoidon tuen piirissä (lasten määrä/toukokuu)	141	151	89	100
Varhaiskasvatukseen osallistumisprosentti (1-6-vuotiaat/toukokuu)	80	81	81	85
Nollamaksun piirissä olevien lasten määrä	97	136	185	221

*koronan vaikutus vuoteen 2020

**ennuste vuodelle 2022

Mittarit

Suoritehintaa, euroa/lapset/päivä	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022
Päiväkoti (ei vuoroahoito)	58	55,17	54,56	50,01	49,92
Vaihteluväli	52,2-64,5	46,35-62,17	47,41-65,56	39,68-62,20	31,5-70,8
Perhepäivähoito	66,2	62,49	67,59	63,71	77,71

TP on toteutunut suoritehintaa, TA on laskennallinen suoritehintaa

Varhaiskasvatuspalvelujen sisällöllisenä tavoitteena on

- jalkauttaa kunnan päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma käyttöön toimintakauden 2022-2023 aikana yhteisen koulutustilaisuuden lisäksi pedatiimien, lapsen tuen videoiden ja varhaiskasvatuksen hallinnon ja päiväkodinjohtajien tiiviillä yhteistyöllä.
- kehittää edelleen varhaiskasvatuksen suunnitelmallista arviointia. Vuoden 2023 aikana selvitetään mahdollisuutta liittyä mukaan Karvin digitaaliseen laadunarviointijärjestelmään Valssiin, jonka avulla voidaan tuottaa yhtenäistä, luotettavaa ja kumuloituvaa seurantatietoa varhaiskasvatuksen laadusta.
- tieto- ja viestintäteknologiaan liittyen TVT-laitteiston suunnitelmallinen käyttö opetussuunnitelmien mukaisesti. Syksyn 2022 aikana on järjestetty koulutusta liittyen henkilöstön TVT-taitojen tukemiseen. Varhaiskasvatuksen TVT-ryhmä on perustettu, työryhmän ensimmäisenä tehtävänä on TVT-suunnitelman laatiminen toimintakauden 2022-2023 aikana.
- kirjastopalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittäminen edelleen hankerahalla, jonka kirjastopalvelut on saanut vuosille 2022-2023. Toimintaan on perustettu yhteistyöryhmä syksyn 2022 aikana.
- varhaiskasvatuspalveluiden ja uuden hyvinvointialueen monialaisten toimijoiden yhteistyön kehittäminen osana lasten ja perheiden palveluja. Lapsiperheiden moniammatillinen tiimi jatkaa toimintaansa ennalta ehkäisevänä ja perheitä

tukevana, matalan kynnyksen toimintana. Myös avoimen päiväkodin ja perhekeskuksen yhteistyömahdollisuuksia kehitetään tilamuutoksen mahdollisuudet huomioiden.

- kehitetään varahenkilö järjestelmää

4060 Yleissivistävä koulutus

Toiminnan kuvaus

Yleissivistävän koulutuksen vastuualueeseen kuuluvat perusopetus, lukiokoulutus, toisen asteen koulutusyhteistyö ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Opiskeluhuollolliset tukipalvelut siirtyvät 1.1. 2023 alkaen hyvinvointialueiden järjestettäväksi.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

- Opiskeluhoitopalvelut siirtyvät Satakunnan hyvinvointialueen toteutettavaksi, yhteistyö merkitys on jatkossa suuri.
- Sivistyspalveluiden organisaatiomuutoksen myötä opetuspäällikön virka on 2022 päätetty lakkauttaa ja sivistysjohtaja on jatkossa rehtorien lähiesimies.

4060 Perusopetus

Toiminnan kuvaus

Suomalainen perusopetus on yleissivistävää koulutusta ja sillä on sekä kasvatusta että opetustehtävä. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden.

Jokaisella Suomessa vakituisesti asuvalla lapsella on lakiin perustuva oppivelvollisuus. Oppivelvollisuus tarkoittaa velvollisuutta hankkia perusopetuslaissa ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen oppimäärä. Oppivelvollisuus alkaa yleensä sinä vuonna, jolloin lapsi täyttää seitsemän vuotta. Perusopetus on oppilaalle maksutonta.

Oppilaalla on myös oikeus saada jokaisena koulun työpäivänä maksuton, täysipainoinen ateria sekä tietyin edellytyksin maksuton koulukuljetus. Oppilaalla on myös oikeus saada maksutta opiskeluhoiltoa, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Erityistä tukea tarvitsevalle oppilaalle on lisäksi oikeus saada maksutta muun muassa apuvälineet ja tulkitsemis- ja avustajapalvelut, joita hän tarvitsee osallistuakseen opetukseen.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

- Kulttuurikasvatussuunnitelman ottaminen entistä aktiivisemmin osaksi Euran kunnan perusopetussuunnitelmaa. Tämä aiheuttaa lisääntyneitä kuljetuskuluja.
- Eura on sitoutunut Satakunnan yrityskylähankkeeseen. Hankkeen toteutuessa se alkaa syksyllä 2022. Hanke vahvistaa ja harmonisoi yrittäjyyskasvatusta kunnan eri kouluissa. Hanke koskee koko perusopetusta ja siitä aiheutuu osallistumis- ja kuljetuskustannuksia.

- Digitalisaation edistäminen. Vuoden 2023 aikana hankitaan sähköisiä välineitä vuosiluokille 4 ja 7, vuosien 2017–2022 tavoin. Lisäksi pyritään ajanmukaistamaan koulujen esitystekniikkaa, joka on aiempien vuosien leikkausten johdosta vanhentunut. Tämä toteutetaan osana investointiohjelmaa sekä lisäämällä koulujen kalustomäärärahoja.
- Oppilaiden hyvinvointiin panostaminen. Pyritään kehittämään oppilaan opiskelun tukea, kerhotoimintaa ja laajentamaan koulunuorisotyötä (hyvinvointipalvelut) entisestään kaikissa kouluissa. Rahoitusta tähän pyritään saamaan mahdollisimman paljon eri valtionavustusten kautta (Tasa-arvohanke, Harrastamisen Euran malli, kerhohanke). Hankkeiden omavastuu on yleensä suhteellisen pieni (10–20 %).
- Pyritään koronapandemian vaikutusten tasaamiseen. Toiminnan laajuus riippuu saatavasta valtionavustuksesta.
- Pyritään lisäämään koronapandemian aikana hiipunutta kansainvälisyystoimintaa. Osallistutaan aktiivisesti erilaisiin hankehakuihin.

Tuntikehys

Tuntikehys jaetaan kouluittain helmikuun aikana.

Tuntikehysten kehitys (sisältää osa-aikaisen erityisopetuksen):

Iv. 2018-2019		Iv. 2019- 2020		Iv. 2020- 2021		Iv. 2021-2022		Iv. 2022-2023		Iv 2023-2024 ennuste	
opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja
1264	2419	1245	2319	1219	2291	1196	2265	1163	2265	1180	2265

Perusopetuksen oppilasmäärät ja osa-aikaiseen erityisopetukseen jaetut resurssit lukuviikkoina:

Koulu	Iv. 2018-2019		Iv. 2019-2020		Iv. 2020-2021		Iv. 2021-2022		Iv. 2022-2023		Iv. 2023-2024 (enn.)	
	opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja	opp.	tunteja
Hinnerjoki	59	14	55	6	54	6	53	6	44	6	34	6
h/oppilas		0,24		0,11		0,11		0,11		0,14		0,18
Honkilahti	47	9	47	6	45	6	63	6	64	6	70	6
h/oppilas		0,19		0,13		0,13		0,10		0,09		0,09
Kautila	279	50	272	36	273	36	271	36	258	36	249	36
h/oppilas		0,18		0,13		0,13		0,13		0,14		0,14
Kirkonkylä	162	24	163	24	160	24	163	24	153	24	178	24
h/oppilas		0,15		0,15		0,15		0,15		0,16		0,13
Kiukainen	116	22	115	12	113	12	103	12	103	12	105	12
h/oppilas		0,19		0,11		0,11		0,12		0,12		0,11
Panelia	115	22	105	12	104	12	103	12	102	12	98	12
h/oppilas		0,19		0,11		0,12		0,12		0,12		0,12
Ahmasoja	53	2	53	2	55	2	55	2	55	2	57	2
h/oppilas		0,04		0,04		0,04		0,04		0,04		0,04
Euran yhteiskoulu	403	52	410	48	382	48	366	48	371	48	378	48
h/oppilas		0,13		0,12		0,13		0,13		0,13		0,13
YHT. tunteja		195		146		146		146		146		146

4039 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuntakohtaisesta suunnittelusta ja arvioinnista on vastannut opetuspäällikkö ja kunkin koulun rehtori toimii oman koulunsa aamu- ja iltapäivätoiminnan esimiehenä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta on vastuu yhteiskoulun ja lukion rehtorilla sekä varhaiskasvatuksen palvelupäälliköllä

Iltapäivätoimintaa järjestetään toimintasuunnitelman mukaisesti ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä erityisen tuen/vammaispalvelulain piirissä oleville oppilaille (pääsääntöisesti Ahmasojan koulu ja Kirkonkylän koulun erityisluokkien oppilaat tai erillisellä asiantuntijalausunnolla). Iltapäivätoimintaa järjestetään lukuvuonna 2022–2023 sivistyslautakunnan päätöksen mukaisesti kaikkien alakoulujen yhteydessä olevissa iltapäivätoiminnan yksiköissä. Perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan sijaan yläkouluikäiset oppilaat voivat osallistua perusturvan alaisuudessa olevan toimintakeskuksen toimintaan.

Aamupäivätoimintaa järjestetään Kirkonkylän koululla vain erityisen tuen/vammaispalvelulain piirissä oleville oppilaille (pääsääntöisesti Kirkonkylän koulun erityisluokkien ja Ahmasojan koulun oppilaat).

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kirjoilla olevien lasten määrä (lokakuu)

	2020	2021	2022
aamupäivätoiminta	9	9	9
iltapäivätoiminta	82	88	82

Lukuvuonna 2023-2024 aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään sivistyslautakunnan huhtikuussa 2023 hyväksymän aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman mukaisesti.

4090 Lukiokoulutus

Lukion tehtävänä on antaa monipuolista yleissivistystä ja mahdollisimman hyvää pohjakoulutus jatko-opinnoille. Opiskelijamäärä pyritään pitämään noin 170 opiskelijassa. Tämä edellyttää, että miltei kaikki euralaiset lukiolaiset hakeutuvat Euran lukioon ja myös muista kunnista hakeudutaan Euran lukioon.

Euran lukiota kehitetään laadukkaana yleislukiona. Opintojaksotarjonta pidetään laajana ja monipuolisena sekä ryhmäkoot kohtuullisina (maksimi noin 32 opiskelijaa). Tavoitteena on selvästi valtakunnallista keskiarvoa paremmat tulokset ylioppilaskirjoituksissa, jotta nuorilla olisi hyvät mahdollisuudet sijoittua jatko-opintoihin. Tämän tavoitteen rinnalla kiinnitetään huomiota opiskelijoiden jaksamiseen ja opiskelijahuoltoon. Laadukkaan lukiokoulutuksen ylläpidon takaamiseksi on opiskelijoiden hyvinvointiin sekä opiskeluajassa jaksamiseen panostettava. Nykytilanteen kartoittamiseksi voi säännöllisesti järjestää kansallisten kyselytutkimusten lisäksi lukion sisäisiä hyvinvointikyselyjä. Lukion vetovoimaisuutta kehitetään uudistamalla ja panostamalla markkinointiin.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

- Syksyllä 2023 kaikki opiskelijat (4 vuoden opiskelijoita lukuun ottamatta) opiskelevat uuden opetussuunnitelman mukaisesti.
- Pyritään lisäämään kansainvälisyystoimintaa koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

- Euran lukion kilpailukyvyyn varmistamiseksi tulee kehittää opintokokonaisuus, jolla on selkeä teema. Opintokokonaisuus voidaan rakentaa esim. tietojohdamisen, elinkeinoelämän ja yritystoiminnan perustaitojen ympärille yhteistyössä euralaisten yritysten kanssa.

Tunnusluvut ja mittarit

Yleissivistävä koulutus	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Tunnusluvut					arvio
Perusopetus					
Perusopetuksen oppilasmäärä (20.9.)	1250	1213	1196	1160	1180
Perusopetuksen koulupudokkaiden määrä	0	0	0	0	0
Tehostetun tuen oppilaiden määrä + %-osuus kokonaisoppilasmäärästä (20.9.)	150 (11,9 %)	156 (12,5 %)	168 (13,8 %)	171 (14,3 %)	179 (15,2%)
Erityisen tuen oppilaiden määrä + %-osuus kokonaisoppilasmäärästä (20.9.)	113 (8,9 %)	109 (8,8 %)	93 (7,7 %)	108 (9,0 %)	128 (10,8%)
Perusopetuksen viikkotunnit (ka)	2369	2305	2278	2265	2265
Koulukuljetettavien määrä (20.9.)	421	412	442	430	413
Lukiokoulutus					
Lukion opiskelijamäärä (20.9)	151	173	173	173	172
Pakollisten lukiokurssien keskiryhmäkoko (opp./opetustunti)	20,6	21	23	23	22
Vuosiviikkotunnit yhteensä (sis. lukioressin, tukiopetuksen ja demonstraatiot)	305,4	299,7	309,5	310	310
Lukiokoulutuksen keskeyttäneet	6	5	11	3	5

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA2023
Mittarit					arvio
Perusopetuksen vuosiviikkotunnit/oppilas	1,89	1,87	1,89	1,92	1,92
Lukion vuosiviikkotunnit/oppilas	2,1	1,9	1,8	1,8	1,8
Euran yhteiskoulusta siirtyneet oppilaat % ikäluokasta	39	54	38	41	40

4110 Hyvinvointipalvelut

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointipalveluiden vastuualueen tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden, aktiivisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa.

Vastuualue vastaa nuorisopalveluista (nuorisolaki koskee alle 29-vuotiaita), liikuntapalveluista, kirjasto- ja tietopalveluista, kansalaisopistosta/aikuiskoulutuksesta (Euran kunnan osuus Sataopiston toiminnasta) sekä nuorisovaltuusto- ja veteraanineuvostotoiminnasta.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Henkilöstömuutokset:

Toiminnan ja toimintaympäristön muutokset:

- Ankkuritoiminta käynnistyi Satasoten koordinoimana maakunnallisena hankkeena.
- Popup-nuokkareiden järjestäminen säännöllistetään.
- Nuorisopassin käyttöä 7–9-luokkalaisten parissa jatketaan.
- Käynnistetään Hyvä päivä-ryhmätoiminta yhteistyössä työpajan kanssa
- Järjestetään harrastusmessut
- Nuorisopalveluissa otetaan käyttöön valtakunnallinen nuorisotyön dokumentointijärjestelmä nuoDo.
- Kauttua-Kepola ulkoilureitistön kunnostushankkeen käynnistäminen (edellyttää Säskylän kunnan ja Leader Pyhäjärvisuudun mukaan saamista).
- Satakunnan Rajattomasti liikuntaa –kumppanuusverkostossa jatketaan.
- Kirjasto vie palvelujaan aktiivisesti myös kirjastotilojen ulkopuolelle osallistamalla muiden toimijoiden tapahtumiin pop up-kirjastona ja kehittämällä kirjaston piha-alueen käyttöä
- Yleissivistävän koulutuksen kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi kehitetään toimiva yhteistyömalli varhaiskasvatuksen kanssa ja vakiinnutetaan iäkkäille kotiin vietävät kirjastopalvelut osaksi toimintamallia hankerahoitusten avulla.
- Kirjasto osallistaa kuntalaisia kirjaston peruskorjauksen yhteydessä tehtävien tilaratkaisujen ideointiin ja suunnitteluun sekä järjestää keskustelutilaisuuksia kulttuurisen ja yhteiskunnallisen vuoropuhelun, aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämiseksi.
- Kirjastotoiminnassa tarvittavia uusia osaamisalueita kuten pedagogista osaamista vahvistetaan tulevien rekrytointien yhteydessä sekä muotoillaan uudelleen lähikirjastojen toimintamallia.
- Hyvinvointipalvelut osallistaa yksittäisiä kuntalaisia sekä yhdistyksiä eri tavoin niin tiedottamisessa, toiminnan suunnittelussa kuin toteutuksessakin. Aktiivista yhteistyötä yhdistysten kanssa jatketaan.

4110 Hyvinvointipalveluiden hallinto

Hyvinvointipalveluiden hallintoon on varattu palkka- ja toimintarahat hyvinvointipäällikölle. Kuluihin on sisällytetty lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnattujen harrastusmessujen kulut.

4120 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen tavoitteena on edistää nuorten kasvua ja itsenäistymistä, nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinolosuhteita. Yhteistyötä tehdään monipuolisesti eri tahojen kanssa. Osassa toiminnasta on osittain ulkopuolinen rahoitus. Painopistealueena on koulunuorisotyön kehittäminen ja nuorisopassin käytön kehittäminen/ lisääminen.

Toiminta

Nuorisopalvelut järjestää perusnuorisotyötä, koulunuorisotyötä ja etsivää nuorisotyötä. Perusnuorisotyö pitää sisällään monipuolista toimintaa lapsille ja nuorille. Kauttuan nuorisotalolla järjestetään toimintaa junnuille (9–12 vuotiaat) sekä nuorille (13-17 vuotiaat). Hinnerjoen Nurtsilla järjestetään kunnan puolesta minit-toimintaa alakouluikäisille. Lisäksi Nurtsilla järjestetään paikallisen yhdistysten toimesta perjantaisin nuorteniltoja. Lisäksi perusnuorisotyöhön kuuluvat mm. erilaiset tapahtumat, retket, kesätoiminta, kerhotoiminta, popup-nuokkarit, jalkautuva nuorisotyö, koulujen välituntitoiminta, koulujen loma-aikainen toiminta ja yhteistyöverkostoissa toimiminen. Popup–nuokkaritoimintaa järjestetään kattavasti koko kunnan alueella.

Koulunuorisotyötä Yhteiskoululla, Ahmasojan yläluokilla ja lukiossa tekee koulunuorisohjaaja. Koulunuorisohjaaja on läsnä koulun arjessa osallistuen niin kasvatustyöhön kuin toiminnallisen sisällön järjestämiseen. Koulujen lomakoikoina koulunuorisohjaaja työskentelee nuorisopalveluiden muissa tehtävissä. Alakouluilla tapahtuvaa nuorisotyötä tiivistetään ja kehitetään.

Etsivää nuorisotyötä jatketaan. Toimintaan on saatu valtionavustusta 60 000 € ajalle 1.12.2022-30.11.2023. Avustuksella katetaan osa kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkakuluista. Avustusta tullaan hakemaan myös seuraavalla kaudelle. Vuoden 2022 (tammikuu-elokuu) aikana etsivä nuorisotyö on tavoittanut 46 nuorta ja on ollut heidän kanssaan yhteydessä (tapaamiset, puhelut, tapahtumat yms.) 295 kertaa. Etsivä nuorisotyö vastaa kunnan varusmiehille suunnatusta AikaLisä -toiminnasta.

Euralaisille yhdistyksille myönnetään avustuksia 21 000 €. Uusia hankerahoituksia tullaan hakemaan, mikäli sellaisia tulee hakuun. Käytössä on 7-9-luokkalaistille suunnattu nuorisopassi.

4130 Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut järjestää liikuntatoimintaa ja –tapahtumia yhteistyössä useiden tahojen kanssa sekä luo edellytyksiä Eurassa harjoitettavalle liikuntatoiminnalle.

Liikuntapäällikkö toimii kunnallisten tehtävien lisäksi Euran uima- ja urheiluhalli Oy:n toimitusjohtajana.

Tilat ja toiminta

Liikuntapalvelut organisoii ja valvoo kunnan hallinnassa olevien liikuntatilojen ja –paikkojen vuoroja ja niiden käyttöä. Liikuntapalvelut vastaa myös ko. tilojen irtaimen liikuntavälineistön hankinnasta (yhdessä koulujen kanssa). Tekniset

palvelut vastaa kaikkien Euran kunnan hallinnoimien liikuntapaikkojen ylläpidosta ja niihin liittyvän kiinteäluonteisen kaluston hoidosta/kunnossapidosta.

Liikuntapalvelut käynnistää Kauttua-Kepola –ulkoilureitistön kunnostushankkeen, mikäli se saa kumppanikseen Säkylän kunnan ja leader Pyhäjärvisuodun.

Liikuntapalvelut vastaa kunnan hallinnoimien liikuntasalien vuorojen laskutuksesta (lasten- ja nuorten- sekä erityisryhmät ilmaisia).

Liikuntapalvelut ostaa liikunnanohjaustunteja (mm. uinninopetus) pääsääntöisesti Euran uima- ja urheiluhalli Oy:ltä. Joitakin erityisiä liikunnanohjauksia ostetaan myös yksityisiltä liikuntapalveluiden tarjoajilta.

Liikuntapalvelut kuuluu Satakunnan Rajattomasti Liikuntaa –kumppanuusverkostoon, jossa on kaikkiaan 13 satakuntalaista kuntaa mukana. Kumppanuusverkosto tarjoaa vuosittain mm. koulutustilaisuuksia viranhaltijoille, verkostoitumista, viestintää päättäjille/vaikuttajille, työpajoja, kehittämishankkeiden rakensäilyä, koulutuksia urheiluseuroille ja seudullisia suunnitelmia. Kumppanuusverkoston osallisuuden hinta määräytyy kunnan asukasluvun mukaan ollen Euran osalta v. 2022 n. 4 100 euroa.

Liikuntapalvelut auttaa euralaisten urheiluseurojen ja muiden liikuntatoimintaa järjestävien tahojen toimintaa ja tapahtumien järjestämistä varaamalla tarvittavat liikuntatilavuorot, lainaamalla välineistöä, antamalla asiantuntija-apua ja tarjoamalla markkinointikanaviaan.

Lapsille ja nuorille järjestetään yhteistyössä eri tahojen kanssa tapahtumia, uimakouluja ja koulujen kanssa yhteistyössä koululiikuntakilpailuja ja -tapahtumia. Liikuntapalvelut järjestää uimaopetuksen kuljetuksineen kaikille varhaiskasvatuksessa oleville esikouluikäisille.

Aikuisväelle ja erityisesti seniori-ikäisille järjestetään suoraan ja yhteistyössä halliyhtiön kanssa säännöllisiä kunto- ja terveysliikuntaryhmiä (yli 20 kpl Vuosittain julkaistaan soveltavan liikunnan kalenteri).

Olemassa olevia vuosittaisia kuntotapahtumia kehitetään ja haetaan yhteistyötahoja uusien kuntoliikuntatapahtumien järjestämiseksi.

Avustukset

Liikuntapalveluiden talousarviossa on varattu avustusmäärärahaa yleis- ja kohdeavustuksina urheiluseuroille 50 000 euroa. Sopimuksen mukaisesti on varattu myös kenttäavustus 3 000 euroa HoVe:lle (loppuu v. 2024). Panelian jäähalliyhtiölle on varattu 18 000 euron toiminta-avustus.

Euran uima- ja urheiluhalli Oy:n avustamiseen on varattu kaikkiaan 1 120 000 euroa. Urheilutalon peruskorjaushankkeeseen otettujen lainojen lyhennyksiin ja korkoihin on (arvio 2,5% euribor + marg.) varauduttu 658 000 euron määrärahalta. Korkojen ennustettu nousu lisää avustustarvetta lähes 60 000 euroa verrattuna vuoteen 2022. Halliyhtiön toiminnan avustamiseen on varattu 462 000 euroa (sama kuin v. 2022). Koronavuosien jälkeen on halliyhtiön tavoitteena ja haasteena päästä kävijämäärissä koronaa edeltävän vuoden 2019 tasolle.

4140 Kirjasto- ja tietopalvelut

Kirjasto- ja tietopalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin. Kirjasto edistää tiedon ja digitaalisten palvelujen saavutettavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa sekä mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Kirjasto tarjoaa kuntalaisille tilaisuuksia kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vuoropuheluun, jolla tuetaan aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Toiminnan perusarvoja ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kirjasto- ja tietopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä kunnan eri toimialojen, tulevan hyvinvointialueen, kolmannen sektorin, muiden yhteisöjen ja yritysten kanssa kuntalaisten henkisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Euran kirjasto kuuluu Satakirjastojen kimppaan, jossa kehitetään yhteisiä toimintamalleja niin kokoelma-työssä, kirjastojärjestelmien hankinnassa, sopimusneuvotteluissa, aineistokuljetuksissa kuin markkinoinnissakin. Kirjaston henkilökunta osallistuu säännöllisesti myös valtakunnalliseen ja alueelliseen kehittämis- ja koulutustoimintaan. Tavoitteena on perustaa vuoden 2023 aikana valtakunnallinen kuntien yhteinen e-kirjasto e-aineistoja ja sähköisiä sisältöjä varten.

Tilat ja toiminta

Euran kirjastoverkkoon kuuluu pääkirjasto ja 4 lähikirjastoa, jotka toimivat pääasiassa omatoimikirjastoina. Pääkirjaston muuttaminen kokonaan omatoimiseksi viivästyy pääkirjaston peruskorjaustarpeiden vuoksi. Tavoitteena on laatia vuonna 2023 kirjaston peruskorjauksen hankesuunnitelma vuonna 2022 laaditun tarveselvityksen ja kuntokartoituksen perusteella.

Lähikirjastojen toimitilaratkaisuja tehdään muiden kunnallisten palveluiden tilaratkaisujen yhteydessä. Hinnerjoella ja Honkilahdella tavoitteena on koota kirjastopalvelut fyysisesti koulujen ja päiväkotien yhteyteen. Kiukaisten ja Panelian kirjastojen osalta arvioidaan tilatarpeita tulevaisuudessa.

Pihan toiminnallisuuksien suunnittelemiseksi asukkaat osallistetaan ideointiin ja piha-alueen kehittämiseen.

Euran kirjastot tarjoavat laadukasta ja yksilöllistä asiakaspalvelua arkipäivinä sekä omatoimipalveluita kaikkina viikonpäivinä. Asiakkaita autetaan tiedon ja aineiston haussa, annetaan digiopastusta, suunnitellaan erilaisia kirjanäyttelyitä ja lukemista edistäviä kampanjoita sekä järjestetään ilmaisia kirjallisuus-, kulttuuri- ja yhteiskunnallisia tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kuten Sataopiston, kunnan eri toimialojen, yhteisöjen ja yhdistysten kanssa. Kirjastot tarjoavat kaikille asukkaille avoimia ja ilmaisia tiloja oleskeluun ja kokouksiin ja tapahtumiin.

Kirjaston käytön opetusta annetaan erityisesti lapsille ja nuorille. Euran kirjastot edistävät lukutaitoa ja medialukutaitoa opettamalla ikäluokkia varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa tehtyjen yhteistyösuunnitelmien mukaisesti. Lukulupaus lapselle –hankkeen avulla lasten lähipiiriä innostetaan ääneen lukemiseen ja lukutaidon tärkeyden ymmärtämiseen.

Kirjasto laajentaa entistä enemmän palveluitaan kirjastotilojen ulkopuolelle viemällä erilaisiin tapahtumiin pop up –kirjaston ja tiedotusta kirjastopalveluista sekä kehittämällä iäkkäille kotiin vietäviä kirjastopalveluita hankerahoituksen avulla.

4145 Kansalaisopisto

Eura kuuluu Sataopistoon. Sataopiston toimintaa ylläpitää Huittisten kaupunki. Opetusta kohdennetaan kaikille ikäryhmille: lapsille, nuorille, aikuisille sekä ikääntyville. Euran kuntaosuus Sataopiston järjestämistä opetustunneista on 43 000 €. Opetustuntien tavoitemäärä vuodelle 2023 on Eurassa 5 000. Lisäksi Euran kunta vastaa opistotoiminnan tiloista, käytettävistä laitteista ja kalustosta sekä niihin liittyvistä kuluista. Henkilöstökuluja aiheuttavat koulukeskuksen ilta-vahtimestarit.

4150 Osallisuus

Sivistyspalveluissa toimivat veteraanineuvosto ja nuorisovaltuusto. Kaikki tahot tekevät omalta osaltaan osallistamiseen liittyvää työtä omien sidosryhmiensä kanssa. Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään. Veteraanineuvostolle ja nuorisovaltuustolle varataan molemmille 5 000 € euron toimintamääräraha. Veteraanineuvoston työ on päättymässä 2023, jolloin toiminta siirtyy veteraanien perinnettä vaalivalle yhdistykselle.

Tunnusluvut

Hyvinvointipalvelut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA2022	TA2023
Tunnusluvut					
Kirjastopalvelut					
Aukiolotunnit (sisältää omatoimiset aukiolot)	16500	11410	17343	20 000	18 000
Lainat	210215	164500	191686	210000	210 000
Fyysiset kirjastokäynnit	75578	50488	53595	75000	75 000
Verkkokäynnit	33634	44305	54174	45000	55 000
Osallistujat tapahtumiin ja käyttäjäkoulutuksiin	5060	1170	1469	4000	3 000
Liikuntapalvelut					
Liikunnanohjaus osallistumiskerrat (suoraan liikuntapalv. järjestämät)	2 400	1305	560	2250	2500
Liikunnanohjaus, osallistumiskerrat (halliyhtiö)	11 000	6400	7250	12600	13500
Uimakoulujen osallistujat	490	298	533	520	540
Kuntotapahtumien suoritukset	5 652	4478	4259	10000	10000
Euran uimahallin kävijämäärä	70 000	54250	43682	70000	70000
Nuorisopalvelut					
Nuorisotilat /käyntikerrat	4411	2582	2169	3200	3500
Kesätoiminta/käyntikerrat	345	20	150	350	350
Muu toiminta/ osallistujat (tapahtumat, jalkautumiset ym.)	1858	443	1911	1000	1000
Etsivä nuorisotyö/ tavoitetut nuoret	59	42	56	60	60
Etsivä nuorisotyö/ ohjatut toimenpiteet	259	80	150	150	300
Etsivä nuorisotyö/ nuorten tapaamiset ja yht. pito			536		350

TEKNISET PALVELUT

TEKNISET PALVELUT PALVELUALUE / Talousarvio 2023

Teknisten palveluiden tehtävänä on luoda ja ylläpitää toimiva ja turvallinen elinympäristö asumiseen, työskentelyyn ja harrastamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualueen toiminnalliset tavoitteet on johdettu kunnan strategiasta 2022–2026.

TAVOITTEET		
Elinvoiman eväät	Tavoite	Mittari
Elinvoimaiset palvelut	Tarpeita vastaavat ja tehokkaat toimitilat	Välitön reagointi esim. sisäilmaongelmiin tehokkaasti Vajaakäyttöisten tilojen määrä suhteessa koko rakennuskantaan Siivouspalveluissa kolme vuoropuhelukäyntiä asiakkaan kanssa/ kohde / vuosi
	Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	Järjestettyjen tapahtumien määrä ja yhteistyösopimusten määrä
Elinvoimainen yrityselämä	Turvataan tonttien kunnallistekniset valmiudet Paikallisen yritystoiminnan huomioiminen	Valmius tontin luovutuksen yhteydessä tai viimeistään kuukauden kuluttua luovutuksesta Kilpailutuksien reunaehtojen määrittäminen siten, että hankinnat paikallisilta yrityksiltä ovat mahdollisia.
Elinvoimainen ihminen	Urheilukeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen	Kävijämäärien seuranta kävijämääräkohtaisen kustannuksen laskemiseksi.
Elinvoimainen ympäristö	Ympäristöohjelman jalkauttaminen	Kiertotalouskeskuksen perustaminen. Uusiutuvien energialähteiden hyötykäyttö

		Uuden jätelain mukaiset muutokset jätteenkeräykseen ja henkilöstön koulutus Säännölliset kahden viikon seurantajaksot ruokahävikin vähentämisessä kolme kertaa/ vuosi.
	Avoimien viheralueiden suunnitelman toteuttaminen	Toteutuneet kohteet
Elinvoimaa viestintätyöllä	Sosiaalisen median käytön lisääminen tiedottamisessa	<u>Julkaisujen</u> määrä

Erityisesti seurattavat talouden tunnusluvut:

Vastuualue	Mittari
- kiinteistöpalvelut	ylläpitokustannukset/m ² /kk
- ruokapalvelut	hinta / annos
- yhdyskuntatekniset palvelut	kustannukset verrattuna edelliseen vuoteen/ kk
- vesihuoltolaitos	pumpattu vesi- ja jätevesimäärä m ³ /kk

Palvelualueen vakinaisen henkilöstön henkilötyövuosien määrä talousarviossa on 66,05

Hallinto

Hallinto valvoo ja luo edellytykset palvelualueen yhteisille johtamis-, hallinto- ja kehittämistehtäville. Hallintotehtävät käsittävät myös mittaustoimen- ja tonttituotantoon ja -markkinointiin osallistumisen. Vastuualue osallistuu myös elinkeinon toimintaedellytysten turvaamiseen. Tavoitteena on rekrytoida vuoden 2023 aikana maankäyttöpäällikkö, jonka tehtävät ovat maankäytön suunnittelu lisäksi mm. maaomaisuuden hoito ja luovutukset.

Hallintopalvelujen esimiehenä toimii tekninen johtaja. Henkilöstöön kuuluvat lisäksi hallintosihteeri, hankinta- ja toimistosihteeri, ½ laskentasihteeri ja kartanpiirtäjä.

Vastuualueelle kuuluvat rakennus- ja ympäristövalvonnan ja jätehuollon yhteistoiminta- ja seurantatehtävät.

Hallintoon varataan palkkamääräraha Ympäristöohjelman jalkauttamiseen.

Uudessa tulevassa strategiassa 2022-2026 on yhtenä painopisteenä elinvoimainen ympäristö ja sen kehittäminen. Tavoitteena on kehittää kuntaa kestävyiden ja energiatehokkuuden näkökulmasta huomioiden ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kasvu. Tekniset palvelut vastaavat kestävä kehityksen ympäristöohjelman laadinnasta ja toteutuksesta.

Hyvinvointialueet käynnistyvät vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueet

vaikuttavat teknisiin palveluihin monin eri tavoin. Hyvinvointialueelle vuokrataan sote-käytössä olleet kiinteistöt ylläpidettyinä ja osa laitoshuoltajista sekä ruokapalveluyöntekijöistä siirtyy hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueen vaikutuksista teknisten palvelujen toimintaan on tarkemman selvitetty kiinteistöpalveluiden (ruokapalvelut, siivouspalvelut) osiassa.

Sähkö hinta on voimakkaasti noussut. Tämän hetken kiinnitystilanteella (80%) muodostuu sähkön kokonaishinnaksi 6,99 snt/kWh (ei sisällä siirtoa). Puuttuva 20 %:n osuus voi pahimmillaan nostaa kokonaishinnan tasoon 10 snt/kWh. Systeemihinta vuosituotteelle on talousarviota laadittaessa luokkaa 16 snt/kWh.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluiden vastuualueen toimintayksiköjä ovat tilapalvelut, ruokapalvelut ja siivouspalvelut. Vastuualuepäällikkönä toimii rakennuspäällikkö.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden esimiehenä toimii rakennusmestari. Tilapalvelujen henkilöstöön kuuluvat hänen lisäksi 8 kiinteistöhoitajaa (7,5 htv) ja 7 ammattihenkilöä (3 kirvesmiestä, rakennussiivoja, putkiasentaja, laitospäällikkö (40 %) ja jakeluauton kuljettaja (57 %). Eli koko tilapalvelujen vahvuus on 13,47 htv).

Tilapalveluiden tehtävänä on vastata kunnan toimitilakiinteistöjen ylläpidosta ja kiinteistönhoidosta. Hyvinvointialue käynnistyy 1.1.2023 ja se vuokraa toimintaansa varten tarvitsemansa kiinteistöt ylläpidettyinä 3 + 1 vuotisilla vuokrasopimuksilla. Tilapalveluiden osalta hyvinvointialue ei vaikuta hoidettavien kiinteistöjen tai henkilöstön määrään. Sen sijaan muutoksella on taloudellisia vaikutuksia, kun mm. osa nykyisistä tuloista siirtyy hyvinvointialueelle ja vastaavasti vuokrattavista kiinteistöistä saadaan vuokratuloa.

Toimitilapalveluiden tavoitteena on pitkällä aikavälillä tehostaa kunnan kiinteistöomaisuuden käyttöä. Kiinteistöjen salkutus ja arvonmääritykset valmistuvat vuoden 2022 aikana. Salkutuksen perusteella tehdään tarkempi luopumissuunnitelma vajaakäyttöisille kiinteistöille. Niiden määrää pyritään vähentämään vuosittain mm. myymällä ja omistusjärjestelyin sekä purkamalla huonokuntoisia rakennuksia. Purkukustannuksiin ja kiinteistöjen arvojen alaskirjauksiin pyritään varaamaan tarvittaessa määräraha käyttötalouteen. Kiinteistöistä luopumisesta ja mahdollisista myynneistä päättää kuitenkin kunnanhallitus. Kunnan palvelutuotannon tarvitsemiin säilytettäviin kiinteistöihin laaditaan pitkän tähtäimen hoito- ja korjaussuunnitelmat investointiohjelmien.

Toimintayksikkö vastaa lisäksi kunnan omistamissa kiinteistöissä tehtävistä rakennuttamis-, rakentamis- ja kunnossapitotehtävistä. Toimintayksikölle kuuluu talonrakennusinvestointien toteuttaminen, rakennuttaminen ja valvonta. Investointiprosessia pyritään edelleen selkeyttämään ohjeistamalla käyttäjähallintokuntia ja osallistamalla tiiviisti tarveselvitysten laadintaan. Vastuualue toteuttaa pienet korjaus- ja rakentamistyöt omana työnä. Suuremmat kohteet toteutetaan pääsääntöisesti urakoitsijoiden toimesta.

Toimintayksikön kustannuspaikkajakoa jouduttaneen muuttamaan viimeistään käyttösuunnitelmavaiheessa Hyvinvointialueen alkamisen johdosta mutta talousarvion laadittu vertailtavuuden vuoksi aiempien vuosien mukaisesti.

Toimintayksikön toiminnalliset muutokset, joilla on vaikutusta talousarvion käyttötalousosaan:

- Sähköenergian hinta on noussut voimakkaasti, talousarvio on tehty 7,0 snt/kwh kustannustasolla (2 x nykyinen) ja sen kustannusvaikutus on + 210 000 €
- Hyvinvointialueen käynnistymisen johdosta talousarviosta poistuvat vuokratuotoista palveluasuntojen vuokrat – 750 000 € ja paloasemavuokrat – 385 000 €. Vastaavasti hyvinvointialue maksaa tilavuokrina kunnalle n. + 3 000 000 €
- Palveluiden ostot ja rakennusmateriaalit ovat kallistuneet merkittävästi vuoden 2022 aikana ja niiden osalta on huomioitu + 25 000 nousu kustannuksiin.
- Kiukaisten entisen kunnantalon myynti (Kirjasto jää kunnalle): vuokratulot – 16 000 € ja ylläpitokustannukset - 20 000 €
- Viuhulan myynti: ylläpitokustannukset – 7 000 €, pääosa poistettu jo TA2022:ssa
- Paineilmahallin käyttökustannukset yhteensä + 60 000 €, TA2022:ssa on lisätty jo puolen vuoden kustannukset
- Vierailijakeskus käyttökustannukset yhteensä + 9 000 €, TA2022:ssa on lisätty jo 7 kk kustannukset
- Kelan tilojen hankinta: vuokratuotot + 30 000 €, ylläpitokustannukset + 24 000 €
- Kiinteistöistä luopumisesta syntyville kustannuksille ei ole tehty erillistä määräraha- varausta. Syntyvistä lisäkustannuksista tulee tehdä lisämäärärahaesitys myynti- tai purkamispäätöksen yhteydessä.

Ruokapalvelut

Hyvinvointialueiden toiminnan alkaessa 1.1.2023, sote-keskuskeittiön henkilöstö ja keittiön toiminnot siirtyvät kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle. Jatkossa kunnan ruokapalvelut toimivat yhden keskuskeittiön mallilla ja tuottavat ateriat päiväkotien ja koulujen asiakkaille. Ateriat ovat turvallisesti valmistettuja, terveellisiä ja kustannustehokkaasti tuotettuja aterioita, asiakkaiden tarpeet huomioiden.

Ruokapalveluista vastaa ruokapalvelupäällikkö. Vuoden 2023 alusta päiväkotien ja koulujen ruokatuotannosta vastaa koulukeskuksen keskuskeittiö, jonka käytännön asioista huolehtii keittiössä toimiva lähiesimies (mm. elintarviketilaukset, suoritekirjaukset, laskujen tiliointi, työvuorot, sijaisasiat yms.). Tarvittaessa hän osallistuu keittiön käytännön työhön.

Koulukeskuksen keskuskeittiö huolehtii kaikkien koulujen ja päiväkotien pääaterioista ja jonkin verran välipaloista. Pääasiassa aamu- ja välipalat hoidetaan palvelukeittiöhenkilökunnan toimesta. Aterioita lähtee 13 toimipisteeseen, joista ulkoisia asiakkaita on päiväkoti Kulkunen Oy. Lisäksi ruokaa valmistetaan koulukeskukselle, jossa toimii Ahmasojan koulu, yläkoulu ja lukio.

Ruokapalvelun henkilöstövahvuus v. 2023 on vakinaisten työntekijöiden osalta 23 (19,81 htv), joista esimiehiä kaksi (ml. ruokapalvelupäällikkö), kokkeja kolme, 13 ruokapalvelutyöntekijää ja viisi yhdistelmätyöntekijää. Keskuskeittiön toimintamallilla on saatu kokkitaitoisten työntekijöiden osaamista keskitettyä, jolloin toiminta pystytään paremmin turvaamaan kuin useammassa valmistuskeittiön mallissa.

Vuoden 2023 talousarviossa on varauduttu elintarvikkeiden 5 % hinnannousuun (+ 28 000 €). Kuljetuspalveluille ei ole laskettu hinnannousua, koska

vuoden 2022 arvio kuljetuskustannuksista näyttää toteutuvan hieman ylijäämäisenä.

Ruokapalvelu osalta hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen vaikutukset talousarviota supistavasti ovat:

- palkat ja palkkiot n. 417 000 €/ vuosi
- elintarvikkeiden hankintojen kustannusvaikutus n. 590 000 € (sisältää 5 % korotuksen vuoden 2022 talousarvioon nähden)
- matkustus- ja kuljetuspalveluiden kustannusvaikutus on n. 210 000 € (sama kuin vuoden 2022 talousarviossa.
- palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat n. 85 500 €/v

Siivouspalvelut

Siivouspalvelut vastaavat kunnan kiinteistöjen puhtaanapidosta. Siivouspalvelun keskeiset tehtävät ovat kiinteistöjen toimitilojen ylläpitosiivous ja perussiivoukset asiakkaiden tarpeiden mukaan. Näillä siivouksilla ylläpidetään kiinteistöjen puhtautta, järjestystä, turvallisuutta ja terveellisyttä.

Siivouspalvelusta vastaa siivouspäällikkö. Siivouspalveluista hyvinvointialueelle siirtyvät 1.1.2023 alkaen siivoustyönohjaaja ja 16 laitoshuoltajaa yhteensä 17 htv. Muutoksen jälkeen siivouspalveluissa toimii jatkossa 27 laitoshuoltajaa (24,5 htv) eri kiinteistöillä, joista viisi on yhdistelmätyöntekijöitä. Laitoshuoltajan toimista yksi hoidetaan oppisopimuksella 31.8.2023 asti, jonka jälkeen avoin toimi täytetään.

Hyvinvointialueelle siirtyviä kiinteistöjä, joita kunta edelleen hoitaa ja vuokrataan siivottuina ovat Panelian paloasema, Hinnerjoen- ja Honkilahden terveysasemat sekä koulujen yhteydessä olevat terveydenhoitajan tilat.

Uusina kohteina siivouspalvelun hoidettavaksi tulevat Kelan-talo sekä Vierailukeskus, niiden arvioitu yhteiskustannus ovat n. 5 000 € / vuosi ja määräraha on varattu puhtaanapito- ja pesulapalveluihin.

Sijaismäärärahoihin on varattu 58 000 €, jolla hoidetaan kuluvan vuoden sijaisuudet määräaikaisilla työntekijöillä ja samalla arvioidaan tuleva tarve vakituisen varahenkilön palkkaamiseksi. Kesäkuukausina palkataan perussiivouksiin yhteensä kolme laitoshuoltajan aputehtäviin.

Siivouspalvelun osalta hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen vaikutukset talousarviota supistavasti ovat:

- palkat ja palkkiot n. 434 200 €/ vuosi
- palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat n. 25 200 €/v

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikan vastuualueeseen kuuluvat kadut, katuvalaistukset niin kaduilla kuin teillä Euran kunnan alueella, rantasaunat, ulkoalueet, venelaituri ja venepaikat, tori, maton- pesupaikat ja uimarannat, puistot, maankaato-paikka ja urheilukeskus sekä ulkoliikunta-alueet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntatekniikan vastuulla on infrahankkeiden investointien suunnittelutaminen, rakennuttaminen ja valvonta sekä katujen kunnossapito ja kunnossapidon valvonta.

Yhdyskuntatekniikan päällikkö myöntää ja valvoo johtojen sijoituslupia.

Yhdyskuntatekniikan vastuualueella on yksityistieavustusmääräraha, joka jaetaan rekisteröityjen ja järjestäytyneiden tiekuntien kesken hakemusten mukaisesti.

Yhdyskuntatekniikan vastuualueella on hulevesijärjestelmien hoitoon varatut määrärahat. Hulevesikorjauksia kaivoihin ja putkiin tekevät vesilaitoksen työntekijät.

Ulkoliikunta-alueita kunnossapidetään määrärahojen puitteissa. Euran urheilupuiston kehittäminen jatkuu saattamalla alueet valmiiksi ja viimeistellyksi.

Aluetta hoidetaan talvella tekojään jäädytyksellä harrastus- ja koululiikunnan tarpeisiin. Kunta tarjoaa koko urheilupuiston alueella monipuoliset urheilu- ja liikuntamahdollisuudet niin pelaajille, harrastajille kuin koululaisillekin ympäri vuoden.

Ulkoliikunta-alueille tehdään latuja ja kunnossapidetään latupohjia yhdistysten toimesta. Yhdistysyhteistyötä koordinoi yhdyskuntatekniikan päällikkö.

Kunnan keskeisillä puisto- ja viheralueilla panostetaan erityisesti yleiseen siisteeseen ja istutuksiin.

Henkilöstöä on yhdyskuntatekniikan päällikkö, liikuntapaikkojen hoitaja, puutarhuri/ työnjohtaja ja kolme vakituista ulkoalue työntekijää. Kesätyöntekijöitä on suunniteltu otettavan 6 koululaista.

Vastuualue työllistää yhden määräaikaisen työntekijän ulkoalueille talvikauden ulkopuolella, jonka ensisijainen sijoituspaikka on urheilukeskus ja muut ulkourheilualueet. Yhdyskunta- tekniikan ulkoalue työntekijät avustavat tarvittaessa ulkourheilualueiden hoidossa.

Yhdyskuntatekniikan vastuualueen tulee alkaa toteuttamaan avoimien viheralueiden hoito- suunnitelmaa, joka tähtää viheralueiden muuttamiseen entistä niittymäisemmiksi.

Vakituiset työntekijät huolehtivat ympäristöstä leikkaamalla nurmikoita ja hoitamalla puisto- alueita ja leikkipuistojen laitteita sekä niittämällä tienvarsia ja alueita sekä lanaamalla teitä. He toimittavat polttopuita rantasaunoille ja huolehtivat katujen ja teiden näkemäalueista. Tehtävissä hyödynnetään lisäksi kunnan työllisyyspalveluiden resursseja.

Yhdyskuntatekniset palvelut huolehtivat myös nykyisin liikennemerkkien uusimisesta, pystyttämisestä ja vaihtamisesta.

Ulkoalueiden henkilöstön pienen määrän johdosta ostopalveluita käytetään ruohonleikkuussa jonkin verran edellisten vuosien tapaan.

Katualueita ja pyöräteitä hoidetaan ja kunnossapidetään talvella auraten ja hiekoittaen sekä katuvaloja korjaten kuntalaisten turvallisen liikkumisen mahdollistamiseksi.

Rantasaunoja pidetään yllä tarvittavin huolto- ja korjaustoimenpitein.

4. VESIHUOLTOLAITOS

Henkilöstöä on yhteensä 5,5 henkilötyövuotta.

Vesihuoltolaitos käsittää vesi- ja viemäriverkostot. Vesihuoltolaitos on kirjanpitolain mukainen taseyksikkö, jolla on oma muusta kirjanpidosta eriytetty tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma. Tilinpäätöksessä vesihuoltolaitoksen menot ja tulot on yhdistetty, vaikka em. raportit esitetäänkin erillisinä.

Vesihuoltolaitos vastaa kuntalaisten ja kunnassa toimivien yritysten tarvitseman puhtaan veden tuottamisesta ja jakelusta sekä syntyvien jätevesien vastaanotosta ja johtamisesta puhdistukseen. Vesihuoltolaitos toimittaa talousvettä yli kuntarajojen Laitilaan ja Raumalle. Vesihuoltolaitos kunnossapitää myös hulevesijärjestelmät.

Euran keskustan, Etelä-Euran ja Länsi-Euran jätevesien puhdistuksesta vastaa JVP-Eura Oy oman ympäristölupansa mukaisesti. Pohjois-Euran jätevedet Paneeliasta ja Kiukaisten alueelta johdetaan Poriin Luotsimäen jäteveden keskuspuhdistamolle.

Kunnallistekniikan pituudet yhteensä ovat seuraavat: Jätevesiverkostoa on noin 280 km, hulevesiverkostoa on noin 60 km ja vesijohtoverkoston pituus on noin 430 km. Jäteveden pumppaamoja, paineenkorotusasemia ja mitta-asemia on yli 100 kpl. Laitteita ja verkostoa kehitetään investoinnein ja ylläpidetään saneerauksin.

Vedenottoa on käytössä kolme, jotka vedenottolupamäärin: Lohiluoma 5000 m³/vrk, Vaanii 1600 m³/vrk ja Mölsi 600 m³/vrk. Varaottamona toimii Harjunummen ottamo 200 m³/vrk.

Euran kunta on suurin omistaja Kuninkaanmännyn Vesi Oy:ssä. Yhtiön tavoitteena on turvata hyvä laatuinen talousveden saatavuus tulevana vuosikymmeninä.

6300 VESIHUOLTOLAITOS (ulkoiset + sisäiset) 1000 euroa	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	2 974	3 365	3 165	-5,9	3 165	3 165
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-454	-413	-482	16,6	-482	-482
PALKAT JA PALKKIOT	-368	-332	-384	15,8	-384	-384
HENKILÖSIVUKULUT	-85	-81	-98	20,1	-98	-98
ELÄKEKULUT	-73	-68	-82	21,1	-82	-82
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-12	-14	-16	15,4	-16	-16
PALVELUJEN OSTOT	-1 107	-1 178	-1 322	12,2	-1 322	-1 322
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-336	-296	-354	19,6	-354	-354
MUUT TOIMINTAKULUT	-38	-46	-39	-15,1	-39	-39
TOIMINTAKULUT	-1 934	-1 933	-2 197	13,7	-2 197	-2 197
TOIMINTAKATE	1 040	1 432	968	-32,4	968	968
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-107	-118	-118	0,0	-118	-118
VUOSIKATE	933	1 314	850	-35,3	850	850
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-696	-684	-694	1,4	-694	-694
TILIKAUDEN TULOS	237	630	157	-75,2	157	157
POISTOERON MUUTOS	10	9	8	-10,0	8	8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	247	639	164	-74,3	164	164

Rahoituslaskelma	TP 2021	TA 2022	TA2023	Ts 2024	Ts 2025
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	344 336	748 584	575 404	575 404	575 404
Poistot ja arvonalentumiset	695 620	683 735	693 610	693 610	693 610
Rahoitustuotot ja -kulut	-107 176	-118 206	-118 206	-118 206	-118 206
Yhteensä	932 780	1 314 113	1 150 808	1 150 808	1 150 808
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-519 413	-810 000	-820 000	-580 000	250 000
Rahoitusost investointeihin					
Yhteensä	-519 413	-810 000	-820 000	-580 000	250 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	413 366	504 113	330 807	570 807	1 400 807
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten väh muut					
Antolainasaamisten lis. muut					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lis. kunnalta	321 935		100 000		
Pitkäaik lainojen väh kunnalle	- 451 347	-440 000	-440 000	-440 000	-440 000
Muut maksuv. muutokset	- 283 954				
Yhteensä					
Rahoituksen rahavirta	-413 366	-440 000	-340 000	-440 000	-440 000
Rahavarojen muutos	0	64 113	-9 193	130 807	960 807

5. INVESTOINTIOSA

Toimialue, investointityyppi ja hanke		TA2022 + muutos	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027
KIINTEISTÖPALVELUT		2 080 000	3 240 000	2 270 000	4 950 000	4 750 000	2 450 000
	Ylläpitoinvestoinnit	400 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
9201	Kiinteistöjen pienet investoinnit	350 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
9216	Investointihankkeiden esiselvitykset	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
	Korvausinvestoinnit	1 230 000	2 380 000	1 320 000	2 000 000	2 400 000	2 100 000
	Vuoden 2021 hankkeiden loppuerät	200 000	0				
	9206 Panelian oppimiskeskus						
	9206 Panelian koulun peuskorjaus						
	9215 Kauttuan koulu / laajennusosan peruskorjaus						
	9217 Kauttuan koulu / liikuntasalin peruskorjaus						
	9202 Lukion vanhan osan korjaus						
9218	Kalasadaman kehittäminen	30 000	0				
9202	Panelian koulu, vanhan osan peruskorjaus (siirretty 2023)	200 000	1 500 000				
	Koulukeskuksen ruokalan vesikatto	300 000	0				
9202	Panelian oppimiskeskus piha-alueen muutostyöt		100 000	100 000			
	Euran pääkirjaston peruskorjaus			100 000	700 000	700 000	
	Kiukaisten koulun peruskorjaus				100 000	700 000	700 000
9204	Koulukeskus (yhteiskoulu): Savikon siiven peruskorjaus					100 000	1 000 000
9215	Kauttuan koulu: käsityötilat 2024, AP-IP -toiminnan tilat 2025, julkisivut ja ikkunat 2026			200 000	300 000	500 000	
9219	Terveyskeskus-vanhainkoti/lattiakorjaukset hammaslääkäri (TA2022 määräraha jää pääosin käyttämättä)	500 000	500 000				
9219	Terveyskeskus-vanhainkoti/lattiakorjaukset avohuolto			500 000	500 000		
9214	Vanhustentalojen peruskorjaus / Kotipiiri, Käräjämäki, Rinnola, Jokimutka, Koskelma yht. n. 20 taloa		100 000	400 000	400 000	400 000	400 000
	Hinnerjoen oppimiskeskus: kirjaston ja terveydenhoitajan tilat, esiopetus tilamuutokset koululle		150 000	20 000			
	Honkilahden oppimiskeskus: Kotihoitodon tilojen siirto		30 000				

	Uudis- ja laajennusinvestoinnit	400 000	500 000	600 000	2 600 000	2 000 000	0
	Hinnerjoen ja Honkilahden oppimiskeskukset: perustaminen ja piha-alueet		300 000				
	Kauttuan päiväkoti			100 000	2 000 000	2 000 000	
	Koulukeskus: monitoimitilan rakentaminen (vanha liikuntasali) sis. Sadekatos (2023 suunnittelu)		100 000	500 000	600 000		
9526	Monitoimihalli (alueen viimeistelytyöt)	400 000	100 000				
	Kalusto	50 000	60 000	50 000	50 000	50 000	50 000
	Kirkonkylän koulun tunnelipesukone	50 000	0				
	Keskuskeittiön laiteuusinnat (yhdistelmä-uuni, pata)		60 000				
	Keittölaitteiden uusinnat			50 000	50 000	50 000	50 000

	YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT	1 289 800	1 055 000	1 707 000	547 000	607 000	0
	Ylläpitoinvestoinnit	500 000	382 000	482 000	282 000	582 000	
9500	Kaavateiden päällystys ja peruskorjaus	200 000	150 000	150 000	150 000	150 000	
9501	Katuvalaistuksen peruskorjaus ja laajennus	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	
9504	Liikenneturvallisuuskohteet	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	
9528	Pyhäjärvisuodun pyöräilyn ja kävelyn kehittämishojelman toteutus (osa)	15 000	12 000	12 000	12 000	12 000	
9535	Harjunahteenkierto / Honkilahti, kunnallistekniikka (ehdollinen)	165 000	0	200 000	0	300 000	
	Harolantie / katuvalaistuksen laajennus		100 000				
	Korvausinvestoinnit	265 000	63 000	635 000	175 000	25 000	0
9514	Krootilantien perusparannus			200 000			
9517	Maakunnantie Panelia perusparannus			260 000			
9516	Fankkeentie	200 000	0				
	Teollisuustie leventäminen	15 000	0				
	Latopuiston leikkivälineiden uusiminen	30 000	0				
	Keskuspuiston purkaminen	20 000	0				
9518	Peltokuja, lisakinkuja, Kotivainiontie, Is-opereenkuja			150 000	150 000		
	Palokaivojen täyttö (selvitys, toimenpiteet, koko kunta)		25 000	25 000	25 000	25 000	
	Laiturihankinnat Möljän uimaranta ja Vähäjärvi --> käyttötalouteen		0				
	Täyssähköleikkuri urheilupuistoon		38 000				

	Uudis- ja laajennusinvestoinnit	524 800	610 000	590 000	90 000	0	0
9521	Skeittiparkin kehittäminen / urheilukeskus	10 000			40 000		
9523	Kyöpelin maankaatopaikka, vesien hallinta, kameravalvonta, portit	60 000	30 000				
	Tekojäärata	160 000	0				
	Risteysjärjestelyt Miekkatie-Pysäköintie-Sorkkistentie	254 800	0				
9527	Paikoitusalueet / rakentaminen (Ruukinpuisto, Urheilupuisto/Kiviranta)		70 000				
	Kevyenliikenteenväylä Pysäköintie		245 000				
9521	Liikunta-alueet keskustan ulkopuolella		25 000	25 000			
	Satakunnankadun jatke ja Karhentie viimeistely+ päällystys			100 000			
9508	Pentti Eskolantien urakka Jokitie ja Siltakujan loppu			160 000			
	Kreulanrannan kunnallistekniikka			150 000			
	Ojanperäntien kunnallistekniikka			80 000			
	Neitsytmäki II / mainostorni				50 000		
	Kevyenliikenteenväylä Myllyoja-Mannila / suunnittelu			75 000			
9534	Eurakosken seisake	40 000	50 000				
	Keskusta-alueen infran suunnittelu		150 000				
	Madetien vesihuolto		40 000				

VESIHUOLTOLAITOS		810 000	820 000	580 000	250 000	0	0
	Ylläpitoinvestoinnit	580 000	770 000	330 000	0	0	0
9800	Vanhan verkoston saneeraus	580 000		0	0	0	0
	Betoniviemäreiden ja jv-kaivojen saneeraukset		240 000				
	Etelä-Euran linjaston viemärikaivojen korjaukset (vuotavimmat kaivot)		30 000				
	Mitta-aseman hankinta (Kiiskinmäki syöttöjohto)		40 000				
	Vesijohtventtiilien saneeraukset		20 000				
	Kaukovalvontalaitteiden saneeraus		20 000				
	Luistarin perussaneerauksen loppuun toteutus mm.Rekikal-lion,Katajatien, Karjannousemantien,Aroniityntien ja Harvas-rinne kunnallistekninen saneeraus		250 000	330 000			
	Suurimpien vedenkäyttäjien vesimittauksien etämittarointi		80 000				
	Vähävaheen vesijohtosaneeraus (siirtyy 2022 vuodelta)		90 000				
	Eurakosken puhdistamon käyttötarkoituksen muutos / purku, sisällytetty käyttötalouteen 80 k€ Kp 6310 ja tili 4390		0				

	Uudis- ja laajennusinvestoinnit	230 000	50 000	250 000	250 000	0	0
9806	Verkoston laajentaminen	230 000		250 000	250 000		
	Hinnerjoki, Kirkkotien viemärlaajennus		50 000				

MUUT INVESTOINNIT		945 000	475 000	410 000	410 000	300 000	300 000
Sivistys	Lukio / luonnontieteen luokat kalustaminen	300 000	0				
Sivistys	Panelian oppimiskeskus / uuden osan ja vanhan osan peruskorjauksen kalustaminen	200 000	200 000				
Sivistys	Etelä-Euran varhaiskasvatusyksiköt, kolme ryhmää, kalustaminen		90 000				
Sivistys	Etelä-Euran kirjastoratkaisun omatoimikirjastomuutos ja kalustus		25 000				
Sivistys	Muiden kohteiden kalusteiden uusinnat (Kauttuan koulu, Kauttuan päiväkot, Kirkonkylän koulu)		50 000				
Sivistys	Investointikohteiden ensikertainen kalustaminen			300 000	300 000	300 000	300 000
Hallinto	Panda-etähallintaohjelmisto	15 000	0				
Sivistys	Tietostrategiaohjelma	100 000	110 000	110 000	110 000		
9000	Maa-alueiden osto (uusinv.)	260 000	100 000				
9000	Maa-alueiden myynti	-200 000	-100 000				
9002	Osuus satasairaalan investointeihin (uusinv.)	250 000	0				
9003	Osakkeiden osto (uusinv.)	20 000	0				

Investoinnit yhteensä		5 124 800	5 590 000	4 967 000	6 157 000	5 657 000	2 750 000
------------------------------	--	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

6. TALOUSSUUNNITELMA JA RAHOITUSLASKELMA 2023-2025

TALOUSSUUNNITELMA

Ennustevuosia poistettu tai muutettu seuraavasti:

- Verotuloennustetta korjattu Kuntaliiton verotuloennusteen mukaisesti
- Valtionosuuksien on laskettu nousevan 2,1 % vuosina 2024 ja 2025
- Myyntituottojen on laskettu nousevan 2 % vuosina 2024 ja 2025
- Maksutuottojen on laskettu nousevan 2 % vuosina 2024 ja 2025
- Tukien ja avustusten on laskettu nousevan 2 % vuosina 2024 ja 2025
- Muiden toimintatuottojen on laskettu nousevan 2 % vuosina 2024 ja 2025
- Palkkojen kehitys huomioitu KT:n laskelmien pohjalta 1,5 % tehtäväkohtaisten palkkojen tarkastus ja 0,4 % järjestelyvaraeriin vuosille 2024 ja 2025.
- Palveluiden ostosta on leikattu 100 000 euroa vuodelle 2024. Vuodelle 2025 on kasvua laskettu 150 000 verrattuna vuoden 2023 kustannustasoon
- Aineista ja tarvikkeista on leikattu 50 000 euroa vuodelle 2024. Vuodelle 2025 on kasvua laskettu 70 000 verrattuna vuoden 2023 kustannustasoon
- Muista toimintakuluista on leikattu 54 480 euroa vuodelta 2024. Vuodelle 2025 on kasvua laskettu 162 694 euroa.

ULKOISET	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	4 575	4 807	4 204	-12,6	4 204	4 204
MAKSUTUOTOT	3 520	3 364	282	-91,6	288	294
TUET JA AVUSTUKSET	3 327	999	863	-13,6	863	863
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 010	2 528	4 260	68,5	4 346	4 434
TOIMINTATUOTOT	14 432	11 698	9 609	-17,9	9 700	9 795
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-38 075	-37 383	-20 858	-44,2	-21 169	-21 169
PALKAT JA PALKKIOT	-30 575	-29 907	-16 632	-44,4	-16 888	-16 888
HENKILÖSIVUKULUT	-7 500	-7 476	-4 226	-43,5	-4 281	-4 281
ELÄKEKULUT	-6 353	-6 205	-3 537	-43,0	-3 580	-3 580
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 147	-1 271	-690	-45,7	-700	-700
PALVELUJEN OSTOT	-33 334	-34 206	-7 979	-76,7	-7 879	-8 129
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 094	-6 107	-4 537	-25,7	-4 487	-4 607
AVUSTUKSET	-3 725	-3 539	-2 163	-38,9	-2 163	-2 163
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 430	-1 476	-1 407	-4,7	-1 306	-1 530
TOIMINTAKULUT	-82 658	-82 710	-36 944	-55,3	-37 004	-37 597

TOIMINTAKATE	-68 226	-71 012	-27 335	-61,5	-27 304	-27 803
VEROTULOT	48 347	47 735	25 849	-45,8	24 685	25 008
VALTIONOSUUDET	26 629	27 068	6 887	-74,6	7 060	7 236
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	20	30	30	0,0	30	30
MUUT RAHOITUSTUOTOT	113	142	139	-2,0	139	139
KORKOKULUT	-125	-110	-715	550,0	-715	-715
MUUT RAHOITUSKULUT	-3	-1	-4	250,0	-4	-4
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5	61	-549	-1 000,5	-549	-549
VUOSIKATE	6 754	3 852	4 852	25,9	3 892	3 892
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 798	-3 870	-3 906	0,9	-3 906	-3 906
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 798	-3 870	-3 906	0,9	-3 906	-3 906
TILIKAUDEN TULOS	2 956	-18	945	-5 359,0	-15	-15
POISTOERON MUUTOS	19	18	15	-18,3	15	15
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 975	0	960		0	0

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2021	TA 2022	TA2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	6 754 246	3 852 405	4 851 782	27,0	3 891 782	3 891 782
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-602 468	-100 000	-200 000	-33,3	-200 000	-200 000
	6 151 778	3 752 405	4 651 782	32,1	3 691 782	3 691 782
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-5 697 203	-5 140 000	-5 590 000	108,8 %	-4 967 000	-6 157 000
RAHOITUSOSUJEDET INVESTOINTIMENOIHIIN	518 667	0	0		0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTU- LOT	917 026	200 000	200 000	-60,0	200 000	200 000
	-4 261 510	-4 940 000	-5 390 000	-104,0	-4 767 000	-5 957 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 890 268	-1 187 595	-738 218	62,2 %	-1 075 218	-2 265 218
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-4 730	-10 000	-10 000	100,0 %	0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	70 526	100 000	70 550	70,6 %	70 550	70 550
	65 796	90 000	60 550	67,3 %	70 550	70 550
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	10 000 000	0	0		0	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 883 075	-900 000	-845 100	93,9 %	-1 328 130	-1 328 130
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-7 448 529	2 000 000	1 520 000	76,0 %	2 330 000	3 530 000
	-1 331 603	1 100 000	674 900	61,4 %	1 001 870	2 201 870
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1 190 499					
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 456 306	1 190 000	735 450	61,8 %	1 072 420	2 272 420
RAHAVAROJEN MUUTOS	-566 038	2 405	-2 768	-115 %	-2 798	7 202